

ΚΡΑΒΑΡΑ

(Ὀδοιπορικαὶ σημειώσεις)

Συνέχεια. 186 σελ. 225

Β'.

Ἀρχὴ τῆς πορείας.—Συναντήσεις καὶ ἀπόψεις.

Ἦτο τετάρτη πρωϊνὴ ὥρα ὅταν ἐξεκινήσαμεν διὰ τὰ ἐνδότερα τῶν Κραβάρων. Ἡ ἐκλογὴ τῆς ὥρας εἶνε τὸ κυριώτατον μέλημα παντὸς Ὀδοιποροῦντος ἀνά τὰς ἐπαρχίας τῆς Ἑλλάδος καὶ δὴ τὰς ὄρεινὰς. Δὲν γνωρίζει παρὰ στοιχειωδῶς πως τί θὰ τῷ συμβῆ εἰς τὸν δρόμον, τί δύναται ν' ἀπαντήσῃ ἐμπρὸς του, πότε καὶ ποῦ θὰ εὔρῃ ν' ἀναπαυθῆ. Ἡ προτίμησις δὲ δίδεται ὡς ἐπὶ τὸ πλείστον εἰς τὴν πρωϊαν, ὅχι βεβαίως ἐνεκα βωμαντικῶν ιδιοτροπιῶν ἀλλὰ διότι ἔχει ἀρκετὰς ὥρας ἡμέρας καὶ φέγγους καὶ ἠμπορεῖ νὰ βαδίζῃ ἀσφαλῶς.

Ἡ ἡὼς ἤρχιζε νὰ ὑποφώσκῃ ὑπέρποτε ῥοδοπρόσωπος· οἱ λαμπροὶ ἀστέρες ἐξηφανίζοντο ἀνὰ εἰς καὶ βαθύ κυκνοῦν χρῶμα ἐπέ-

καθητο ὑπὲρ λαμπρονέπιδ τῶν ἀνατολικῶν βουνῶν. Διάτορος συριγγμὸς κέρατος ἀνήγγελλε τὴν ὥραν ἐκείνην ὅτι τὸ πέραμα ἦτο ἕτοιμον καὶ οἱ θέλοντες νὰ διαπεραιωθῶσιν εἰς τὴν ἀπέναντι Πελοποννησιακὴν ἀκτὴν ἔπρεπε νὰ σπύσωσιν. Μετ' ὀλίγον ἡ σταθμεύουσα πρὸ τοῦ λιμένος ἀκταιώ-

ρὸς διέσχισε τὰ νερὰ τοῦ κόλπου, διευθυνομένη πρὸς τὸν Ψαθόπυργον ἵνα παραλάβῃ τὸ ἐκ τῆς πρωτευούσης ταχυδρομεῖον καὶ ταύτης εἴπετο τὸ πέραμα, μ' ἀναπεπταμένα τὰ ἱστία καὶ πλήρες ἐπιβατῶν.

ΕΑΡΙΝΑ ΑΡΩΜΑΤΑ

Εἰκὼν Α. ΒΓΔ

μου μετὰ τοῦ ἀκολουθοῦ του κ' Ὑρ Γιάννη, ἐξωσμένοι τὸ περίστροφον καὶ τὰς διόπτρας· εἰς μακροῦσταξ κύριος, ὑπάλληλος ἐν Ναυπακτῷ, δύο ἀκροβάται ἡμίονοι, ἰσαριθμοὶ ἀσθματικοὶ ἵπποι καὶ δύο ἕτεροι Γιάννηδες, κύριοι καὶ θεράποντες τῶν ζώων, κάτοικοι τῶν Κραβάρων,

Ἰππεύσαμεν ἐξω τῆς πόλεως παρὰ τὸ ὑδραγωγεῖον, ὅπου γιγαντόσωμοι πλάτανοι, πέντε δέκα, παρέχουσι δροσοβόλον φύλλωμα εἰς ποιμνιον προβάτων. Ἐπιτοῦ κορμουένος τῶν πλατάνων, προσηλωμένον εἰκονισμάτιον τοῦ Ἁγίου Γεωργίου, τοῦ ὁποῦ τοῦ ἐξωκλήσιον ὑψοῦται ἀπέναντι ἐπὶ πετρῶδους λόφου, φαίνεται ὡς φύλαξ τῆς ὁδοῦ, προκαλὼν τοὺς πιστοὺς διαβάτας νὰ καταβάλωσι τὰ διόδια τῶν παρέκει μακρὸν παράπηγμα παρέχει καυστικωτάτην ῥακίην καὶ ψυχρότατον νερόν εἰς τοὺς ἐξωθεν ἐρχομένους, Ἡμεῖθα ἐν ὄλῳ ψυγαὶ δέκα· ἐγὼ καὶ ὁ σύντροφος

ἀναλαβόντες νὰ ξεναγήσωσιν ἡμᾶς ἀνὰ τοὺς ὄρεινους τόπους τῶν.

Ἐπὶ τέταρτον ὥρας ἐβαίνομεν ἐντὸς χαλικῶδους κοίτης χειμάρρου — τοῦ Σκᾶ — μόλις ἐπιτρέποντος ἐδῶ κ' ἐκεῖ μακρασμῶδη βλάστησιν εἰς ὀλίγας ῥοδοδάφνας καὶ λυγαριάς. Ὁ χειμάρρος οὗτος κατέρχεται μικρὸς καὶ περιωρισμένος ἐκ βορρᾶ, ἀλλὰ φθάνων εἰς τὴν πεδιάδα καταλαμβάνει τὸν χειμῶνα ὅλην τὴν χαμαλήν ἔκτασιν, ζημιῶν ὄχι ὀλίγον τὸ χωρίον τῆς Ἀφροδίτης καὶ τὰ περιβάλλια τῆς πόλεως. Ἀφίνομεν δεξιὰ τὸ Ξηροπήγαδον, χωρίδιον ἐκ 15 — 20 οἰκίσκων, τοῦ ὁποῖου οἱ ἄρρενες κάτοικοι συσσωματωμένοι παρὰ τὴν ὁδὸν, ἤριζον μετὰ τῶν ἀγροφυλάκων περὶ τοῦ νεροῦ τοῦ ποταμοῦ, ἵνα ποτίσωσι τοὺς ἀτροφικούς ἀραβοσίτους τῶν, ἐνῶ οἱ θήλειοι ἀπὸ τῶν χωραφίων ἐλάμβανον ἀπειλητικὰς διαθέσεις, ἔτοιμοι μὲ τὰς ἀξίνας νὰ σπεύσωσιν εἰς συνδρομὴν τῶν συντρόφων τῶν. Ἡ Σμαράγδω, βρῦσις λιθόκτιστος ἀριστερά, μόλις εὐδοκεῖ νὰ παρέχῃ ὀλίγον νερὸν εἰς τοὺς διαβάτας ὅπως καμμία συνώνυμος τις βλαχποῦλα, ἀρνούμενη τὴν δρόσον τῶν χειλέων τῆς εἰς λαυροκαμμένον παλληκάρι τῆς ἀγάπης.

Ἀπὸ τῆς ἐξόδου μας ἐκ τῆς πόλεως εἴχομεν προπορευομένας ἡμῶν τὰς στρατιωτικὰς καὶ πολιτικὰς ἀρχὰς τοῦ τόπου, ἐν πρωτοτύπῳ ἰδιοτροπία στολῶν καὶ πορείας, μετὰ συνοδείας χωροφυλάκων καὶ σκύλων. Ἠλπίζαμεν ὅτι θ' ἀπελαμβάνομεν ἐπὶ ἀρκετὴν ὥραν τὴν συντροφίαν τῶν, ἀλλ' αἰφνης ἐστράφησαν εἰς τοὺς πρὸς ἀριστερὰ ἀγρούς, εἰς θήραν λαγωῶν ὧν ἐκεῖ διακίτωνται πλεῖστοι. Ἀκολουθοῦμεν λοιπὸν μόνοι τὴν ὁδὸν, ἧτις ἀπὸ τῆς Σμαράγδας ἀρχίζει ἀνώμαλος καὶ στενὴ ἀνελισσομένη εἰς τοὺς πρόποδας πετρωδῶν βουνῶν μέχρι σχεδὸν τῆς ὄχθης τοῦ Μόρνου, τοῦ ἀρχαίου Ἰγλαίθου.

Ὁ ποταμὸς οὗτος πηγάζει ἀπὸ τῶν Βαρδουσιῶν καὶ κατερχόμενος εἰς τὸν Κορινθιακόν, χρησιμεύει ὡς ἀνατολικὸν ὄριον τῶν Κραβαρῶν ἀπὸ τῆς Δωρίδος. Παρὰ τὰς ἐκβολὰς του χαρίζεται εἰς τὴν γείτονα ἀρκετὴν τριγωνικὴν ἔκτασιν καλλιεργησίμων γαιῶν, ἧτις σμαραγδεῖ ὑπὸ τὸν ἥλιον καλλιμόρφος μὲ τοὺς λευκοὺς οἰκίσκους καὶ τοὺς δένδρῶνάς τῆς ἀνωτέρω ὅμως βρεῖ πάντοτε στενοχωρημένος, ἔχων ἀντὶ ὄχθων ὑψηλοῦς καὶ ἐπιμήκεις βουνοῦς.

Ἡμεῖς ἀκολουθοῦμεν τὸν ἀριστερὸν τούτων, ἐπὶ τοῦ ὁποῖου ἡ ὁδὸς ἀνελίσσεται κλιμακῆδὸν ἀπὸ τῆς κορυφῆς μέχρι τῆς βάσεως, μέσῳ φυτείας ἐκ πρίνων πυκνουμένης ὀλονέν, μέσῳ δροσερῶν ρευμάτων καὶ νερῶν κελιδούντων. Κάτω ἀπλοῦται ἡ κοίτη τοῦ Μόρνου, ξηρὰ καὶ ἀχμηρὰ, ἀντίπεραν ὁρῶνται τὰ Δωρικὰ βουνά, ὁμαλὰ καὶ εὐγραμμά, μὲ θαλερὰν καὶ εὐσχίον βλάστησιν μέχρι τῆς βάσεως, ὅπου γιγαντόκο-

μοι πλάτανοι σκιαζοῦσι τεχνητοὺς αὐλακας, ἔργα τῶν χωρικῶν διὰ τὸ πότισμα τῶν γαιῶν τῶν. Ἐκτὸς ἐρείπιων τινῶν τουρκικοῦ πύργου ἐπὶ μιᾶς πτυχῆς τοῦ βουνοῦ οὐδεμία ἄλλη κατοικία φαίνεται ἐπὶ τῆς μιᾶς εἴτ' ἐπὶ τῆς ἐτέρας γῆς· ἀλλ' οὔτε ἀνθρωπίνη ψυχὴ φαίνεται που ἐκτὸς ἐνὸς φουστανελλοφόρου, κατερχομένου τὸν ποταμὸν ἐπίππου μετὰξὺ δύο γυναικῶν ἀνυποδύτων. Καὶ τοῦτο ἐπὶ τρίωρον ὄλον διάστημα μέχρις οὐ ἐφθάσαμεν εἰς τῆς Γρηῆς τὸ ρέμμα.

Νερόμυλος καὶ νεροτριβὴ ἀργοῦντα πρὸ μηνὸς διὰ τὴν σπάνιν τοῦ νεροῦ, δύο ῥωμαλέοι πρίνοι, αἶγες ῥοκανίζουσαι ἀδηφάγως τὰς ἀκάνθας, γραῖκ βρακένδυτος καὶ παιδίον ἡμίγυμον καὶ πειναλέος σκύλος, θορυβῶδῶς ὑλακτῶν ἴσως δὲ καὶ κανεῖς ἀπεσκληρυμμένοι γέρων εἶνε οἰμόνοι κάτοικοι τοῦ μέρους ἐκείνου. Τὸ ρεῦμα κατερχόμενον ἀπ' ἀρκτου πρὸς μεσημβρίαν μετὰξὺ τοῦ Μακρουόρου καὶ τοῦ Βελεβιτσιάνικου βουνοῦ, ἐκ τῶν καταρρεόντων νερῶν τῶν ὁποίων καὶ σχηματίζεται, χύνεται μετὰξὺ θαμνοφόρου κοίτης ἐντὸς τοῦ Μόρνου. Λιθόκτιστος γέφυρα συνδέει τὴν ὄχθην μετὰ τῆς ὁδοῦ, φερούσης διὰ τῶν πετρωδῶν ὑψωμάτων τοῦ Μακρουόρου μέχρι τῆς Ἀγίας Κυριακῆς. Ἡ ὁδὸς λέγεται βατὴ καὶ πιθανὸν νὰ εἶνε τοιαύτη εἰς ἡμιόλους καὶ Κραβαρίτας ἀνδρας, εἰς ἡμᾶς ὅμως δὲν εἶνε. Διὸ ἀνερχόμεθα πεζῇ τὰ κλώσματα τοῦ ἀνηφόρου, αὐτοῦ ἐκείνου τοῦ ἀνηφόρου, ὃν ἀνερχομένη ἄλλοτε ἡ καλὴ γρηᾶ, φορτωμένη ἄλεσμα ἀπὸ τοῦ μύλου, ἔπασε καὶ ἐξεψύχησε. Καὶ κατεκυρώθη ἐκ τούτου εἰς τὸνομά τῆς καὶ τὸ ρέμμα καὶ ἡ γέφυρα καὶ ὁ ἀνήφορος καὶ τὸ παραπάνω ἀλῶνι ὑπὸ τῶν διαβατῶν. Αἰωνία ἡ μνήμη τῆς!

Ἀπεφασίσθη ἀπὸ πρώτας νὰ φθάσωμεν ὅπως ὅπως τὴν μεσημβρίαν εἰς τὸ χάνι τῆς Ἀγίας Κυριακῆς κ' ἐκεῖ ν' ἀναπαυθῶμεν ἐπὶ τινα ὥραν. Διὸ μόλις ἐφθάσαμεν εἰς τῆς Γρηῆς τ' ἀλῶνι ἱππεύσαμεν καὶ ἐβαδίζομεν ἐν σπουδῇ. Ἀλλ' ὄση καὶ ἀνῆτο ἡμῶν ἡ θέλησις δὲν συνεφώνουν μετ' αὐτῆς τὰ ζῶα μας· ἔβαινον ἀργοθατοῦντα καὶ ἀσθματικά, ἱστάμενα ἀνὰ πᾶν βῆμα ὅπως ἀναλάβωσι δυνάμεις. Ἦναγκάσθημεν νὰ σταματήσωμεν ἐπ' ὀλίγον εἰς τὸ χάνι Πλατανάκι ὅπου ἐχορηγήσαμεν εἰς αὐτὰ φορβὴν καὶ εἰς ἑαυτοὺς σκιάν καὶ δρόσον. Ἠκολουθήσαμεν εἶτα τὸν δρόμον μας ἐπὶ τῆς αὐτῆς ζώνης τοῦ βουνοῦ, ξηροῦ ἤδη καὶ ἀχμηροῦ. Ἀριστερὰ ἡμῶν ἐπὶ τοῦ βουνοῦ, ἡ Γρανίτσα φαίνεται μὲ τὰς 70 πλάκοσκεπεῖς οἰκίας τῆς, τὰς ὁποίας μάτην θέλουν νὰ προσυλάξωσιν ἀπὸ τὸν φλέγοντα ἥλιον αἱ συστάδες τῶν ἀμυγδαλῶν καὶ τῶν ἄλλων ὁπωροφόρων δένδρων τῆς. Τοὺς κατοίκους τοῦ χωρίου τούτου μακαρίζουν ὡς εὐπόρους καὶ τὴν γῆν τῶν θεωροῦσιν εὐφορον οἱ ξεναγοὶ μας, βεβαίως κάμνοντες σύγκρισιν μετὰξὺ αὐτῆς καὶ τῆς

Κλωπαϊδικῆς γῆς, τῆς ἐντελῶς ἀγόνου. Λέγουσιν ὅμως ὅλους αὐτοὺς, ὡς κλέπτας ἀλλήλων, ἀμυγδαλέους τίς νὰ ὑπερβῆ τὸν ἕτερον καὶ ἀποστεργώντας τὸ ἰδικόν των—ὁμοίους τοὺλάχιστον κατὰ τοῦτο πρὸς τοὺς προπάππους των, τοὺς συγχρόνους τοῦ Παυσανίου Λοκρούς. Ἀλλ' ὁ θεὸς — κατὰ τοὺς ξεναγοὺς μας πάντοτε — τιμωρεῖ αὐτοὺς ἐκτοτε διὰ πληγῆς, ἣν ἄγνωστον ἀν εἶχον ἐν χρήσει οἱ πολυῶνοι θεοὶ τῆς ἀρχαιότητος· τοὺς οἴκους, τὰ σκεῦη καὶ τὰ ἐνδύματά των ὅλα νέμονται ἐμπαθῶς αἱ κλειναὶ ἀμυγδαλάται τοῦ Πτωχοπροδρόμου, διὰ τὰς ὁποίας ἀνακραζει ἐν σπαρακτικῇ ἀθυμίᾳ ὁ πειναλέος ποιητὴς τῆς δωδεκάτης ἑκατονταετηρίδος.

Καὶ βάνω τὸ χερίτιν μου, συντριβὴ καὶ τραχίω,
Εὐγάνω τ' ὀλοκόκκινον, νᾶπες βαφεῖαν ὁμοιάζω!...

Διερχόμεθα ἄνω τοῦ χωρίου Γολέμη καὶ ἀπὸ τοῦ κέντρου τοῦ Δέλγα· τὸ μὲν ἔχει περὶ τοὺς 100 κατοίκους, τὸ δὲ πλεόν τῶν 250, τὸ μὲν κεῖται ἐπὶ πρανοῦς, τὸ δὲ ἀμφιθεατρικῶς στενούμενον πρὸς τ' ἄνω καὶ εὐρυνόμενον πρὸς τὰ κάτω ὡς ἐπὶ πλευρᾶς πυραμίδος. Ἀμφότερα ἀνήκουν εἰς τὸν δῆμον Ἀποδοτίας· εἰς δὲ τὸ μετὰξὺ τῶν δύο χωρίων διάστημα πενήχρον ἐξωκλήσιον τῆς Ἀγίας Παρασκευῆς συνενοῖ τοὺς χωρικούς ὡς κοινὴν πανηγυριν κατὰ τὰ τέλη Ἰουλίου. Ἀπ' αὐτῶν μικρὸν ἀπέχει συνοικισμὸς ἐκ 15 οἰκίσκων καὶ τὸ Βουρναράκι, βρῦσις ὑπὸ πρίνον, κατὰψυχρος τέλος φθάνομεν ἐπὶ τῆς Ἀγίας Κυριακῆς παρελθούσης τῆς μεσημβρίας.

Ἐίμεθα ἤδη εἰς ὑψηλότερα στρώματα· ἀν καὶ ὑπὸ ἥλιον ὁ ἀήρ δὲν φλέγει ὅπως πρὶν, ἀλλ' ἀναρριπίζει δροσερὸς καὶ θωπευτικὸς τὰ μέτωπά μας· θεὰ ἐξαισία ἐν τῇ ποικιλίᾳ τῆς τέρπει τοὺς καμόντας ὀφθαλμοὺς μας. Εἰς τὸ βάθος μαρμαίρει κατὰγλαυκὸν τμήμα τι θαλάσσης κ' ἐδῶθεν τα βουνά, ὑπὸ τὴν ῥίζαν τῶν ὁποίων διήλθομεν πρὶν ταπεινοί, κεῖνται ὑποπόδιον ἡμῶν καὶ θεωροῦμεν τὰ ἐπ' αὐτῶν πεδία. Πέριξ ἐγειρονται ῥωμαλέοι, ἀνδροπρεπεῖς πρίνοι καὶ βούζουσιν ἐμπαθῶς ὑψιτενεῖς σταυροφόροι ἔλατοι. Ὁ ὄριζων λαμβάνει νέαν ὄψιν. Χοάνη ἀνεστραμμένη ἀνοίγεται πρὸ ἡμῶν ἔχουσα τὰς ἐσωτερικὰς παρεῖας τῆς καταφύτους ἐξ ἑλατῶν καὶ κέδρων, τὰ δὲ ἀνώτερα χεῖλη τῆς κοπερὰ καὶ φαιοκόκκινα, ὅπως γυμνὰ ἐκ τῶν χειμερινῶν χιόνων καὶ τῶν ὄμβρων. Μόνον πρὸς τὸν δυτικὸν ὄριζοντα ἀνοίγεται μικρὸν ἡ χοάνη ἀνωμάλως ὡσεὶ διεργωγία καὶ πυργοῦνται ἄλλα βουνά ὑπερήφανα, τὰ βουνά τοῦ Ἀποκώρου, τὰ κρημνώδη Ἀρκαποκέφαλα καὶ τὸ Χαλίκι.

Ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ βουνοῦ τῆς Ἀγίας Κυριακῆς ξύλινον παράπηγμα παρέχει τ' ἀπαραίτητα εἰς τοὺς διαβάτας· βρακὴν καὶ κρασί· πλησίον ἐπὶ τοῦ ὑψηλοτέρου μέρους ἐγείρεται ἀφαινεῖς, μέσῳ πυκνῆς συστάδος πρίνων, φαῖον ἐρη-

μοκλήσιον τῆς Ἀγίας Κυριακῆς καὶ ὀπισθεν τοῦ Ἀλαφογιάννη τὸ μνημα.

Μετὰ γευστικώτατον ἄριστον καὶ ἐλαφρὸν ὕπνον ὑπὸ τὴν ῥητινώδη ἀτμόσφαιραν τῶν ἐλατῶν καὶ τὸ τερπνὸν ψθύρισμα τῶν, ἐπανελάβομεν τὴν πορείαν. Βαίνομεν ἤδη ἐπὶ τοῦ βουνοῦ τῆς Παπαδιάς, ἀποτελοῦντος τὴν ἀνατολικὴν παρεῖαν τῆς χοάνης μετὰξὺ ῥωμαλέων κορυμῶν καὶ ἀδιαπεράστου σκιάς τῆς Παπαδιάς ἢ βρύσις, ἣν συνητήσαμεν μετὰ τέταρτον πορείας δεξιὰ τῆς ὁδοῦ, παρέχει εἰς ἡμᾶς ψυχρὸν καὶ κρυστάλλινον νερόν. Κάτω εἰς τὸν πυθμῆνα τῆς χοάνης κεῖνται διεσπαρμένοι εἰς πρῶσιμον τάπητα οἱ μικροσκοπικοὶ οἰκίσκοι τῆς Λεφτοκαρυᾶς. Τὸ χωρίδιον ὑπάγεται εἰς τὸν δῆμον Πυλῆνης, τὸν κατέχοντα τὴν δυτικὴν πλευρὰν τῶν Κραβαρῶν, καὶ ἔχει περὶ τοὺς 100 μόλις κατοίκους. Ὅλοι οὗτοι, ὅπως καὶ ἀπὸ τὰ ἄλλα ὄρεινά χωρία, μόλις πατήση ὁ Σεπτέμβριος, ἀφίνομεν τοὺς οἴκους καὶ τὰ κτήματά των ὑπὸ τὴν ἐπίβλεψιν ἐνὸς μισθωτοῦ φύλακος καὶ κατέρχονται περὶ τὴν Ναύπακτον, φεύγοντες τὸ δριμύ ψῦχος καὶ τὴν πείναν καὶ τὰς βροχὰς. Καὶ αὐτὸ δὲ τὸ βουνὸν τῆς Παπαδιάς καταντᾷ πολλάκις ἐπὶ ἡμέρας ἀδιάβατον καὶ οἱ κάτοικοι τῶν χωρίων εἶνε εἰς ἐντελῆ ἀκοινωνησίαν μετὰ τῆς πρωτεύουσας, ἐκτὸς ἀν κατέλθωσι διὰ Πλατάνου, ὅπου εἶνε ἠπιώτερον τὸ κλίμα. Ἀλλ' εἶνε τόσον μακρὸν τὸ διάστημα καὶ τραχέα τὰ μέρη ὥστε προτιμοῦν νὰ συγκοινωνήσωσι κάλλιον μὲ τὴν Ἰπάτην, ὅπου εἶνε τοὺλάχιστον ὁμαλῶτερος — ἄλλοι κ' ἀλοῖμονον! — ὁ δρόμος.

Ἐπὶ τῆς κορυφῆς τῆς Παπαδιάς κεῖνται ἐρειπωμένα κτίσματα χανίου. Ἐντὸς αὐτοῦ, ἐνοχληθεῖς ἐνῶ ἔψηνε παχύμηνρον καὶ συμπλακεῖς πρὸς τὸ στρατιωτικὸν ἀπόσπασμα, ἐφονεύθη πρὸ δεκαετίας ὁ ληστοφυγδικὸς Ἀλαφογιάννης.

Τὸ μάθατε τί γέννησε
μὲς' εἰς τῆς Παπαδιάς τὸ χάνι—
μωρ' Ἰγλητόρ' Ἀλαφογιάννη!

Μόλις ὑπερέβημεν τὸ βουνὸν τῆς Παπαδιάς ἀναπετάννυται πρὸ ἡμῶν ὁ ἀνατολικὸς ὄριζων, ἀπέραντος τὴν ἔκτασιν. Βουνά ἐπὶ βουνῶν, κοιλάδες ἐπὶ κοιλάδων, ῥωγμὰι ἐκτεταμέναι μετὰξὺ ὄγκωδων πλευρῶν, ταπειναὶ κοίται βυσσῶν καὶ πετρώδεις σπόνδυλοι ὀρέων ἐκτυλίσσονται ἐν ἀλληλουχίᾳ μεγαλοπρεπεῖ, μετὰξὺ σκιάς καὶ φωτός, μετὰξὺ χρωμάτων λευκοῦ καὶ πρασίνου, φαιοῦ καὶ γλαυκοῦ καὶ αἱματώδους καὶ ἰώδους μέχρι πέραν τῶν Βαρδουσιῶν, ὅπου ἐφάπτονται μὲ τὸ γαλανὸν στερέωμα τὰ Δωρικὰ βουνά, τὰ ὁποῖα ἀφῆσαμεν ὀπισθένεμας τὴν πρῶϊαν μετὰ τοῦ Μόρνου παρὰ τῆς Γρηῆς τὸ ρέμμα, καὶ τὰ ὁποῖα ἐπαναβλέψομεν πάλιν σκιερὰ καὶ ἐπιδεικνύοντα ἐπὶ τῶν νότων των χαριεντὰ χωρία. Ἐπὶ μιᾶς κορυφῆς των φαίνεται λευκάζουσα μὲ τὸν τροῦλον

καί τὰ κελλία τῆς ἡ Μονῆ τῆς Βαρνάκοβας, ἡ ἱστορικὴ βυζαντινὴ μονή, ἐντὸς τῆς ὑποίας κατὰ τὰ 1755 ὁ ἀρματωλὸς Κωνσταντάρης ἐπετέλεσε τὸν ὀρμητικώτερον κατὰ τῶν πολιορκητῶν τούρκων θρίαμβον. Ταῦτα διαδέχονται τὰ βουνὰ τοῦ Λιδωρικίου μὲ τ' αὐτὰ χρώματα, τὰς αὐτὰς γραμμάς, τὸ αὐτὸ φῶς, ὅμαλὰ τὴν θέαν, ὑπισχνούμενα εἰς τοὺς κόλπους τῶν ἐνυπάρχουσιν τὴν ζῶν καὶ τὴν ἀνάπαυσιν. Τοιοῦτον ἀπατηλὸν γόητρον θὰ ἐξήσκουν βεβαίως κ' ἐπὶ τῶν ἀθανάτων κλεφτῶν μας ὥστε νὰ τοὺς ἀναγκάζουν μόλις ἀποχωριζομένους νὰ τὰ ἐπιθυμῶσι πάλιν, νὰ τ' ἀναζητῶσι διακαῶς μ' ὄλην τὴν τραχύτητα τῶν. Συγκίνησις κατέλαβε τὴν ψυχὴν μου εἰς τὴν θέαν τῶν βουνῶν ἐκείνων. Πρὸ ὀλίγων ἐτῶν, μὲ τὴν αὐτὴν θέρμην ἐν τῇ κεφαλῇ, τὴν αὐτὴν ἐλαφρότητα ἐν τῇ καρδίᾳ, ἐπάτησα τὰς ἀκρας τῶν, ἠκολούθησα τὰς στενωπούς τῶν, διεσκέλισα τοὺς χειμάρρους τῶν, εἰσῆλθον καὶ ἀνεπαύθη κακοπιπῶν καὶ καθιδρῶν ἐντὸς τῶν σπηλαίων τῶν, διενυκτέρευσα ἐπὶ τῶν κορυφῶν τῶν σκέπην ἔχων τὸν ἑναστρον οὐρανόν, συντρόφους τοὺς βρωμαλέους κατοίκους τῶν καὶ τροφὴν διανοητικὴν ἀνδροπρεπεῖς διηγῆσαι. Τώρα ὅμως ματὴν προσεπάθουν ν' ἀναγνωρίσω μέρος τι ἀπὸ τὸ ὅποιον διήλθον τότε ὅλα συνεχέοντο, συνεπλήρουν τὸ ἐν τὸ ἄλλο ὡς τὰ χρώματα ἐπὶ πίνακος ζωγράφου!

Πρὸς τὰ δεξιὰ μας ἀνοίγεται εὐρεῖα κοιλάς ἐπὶ ἐξώστου σχηματισθέντος ὡσεὶ ἐκ προσχώσεων τῶν καταρρεόντων ἀπὸ τοῦ βουνοῦ νερῶν, ὑψηλοῦ ἀπὸ τῆς ὀμαλῆς γῆς καὶ τῆς κοίτης τῶν χειμάρρων, χαμηλοῦ ὅμως ἀφ' ἡμῶν, φαίνονται συγχεόμενα μὲ τὰ δένδρα καὶ τοὺς ἀγρούς δύο χωρίδια, ὁ Ἀσπριᾶς καὶ ἡ Ἀνδρίδιστα. Ἀνῆκουν καὶ τὰ δύο εἰς τὸν δῆμον Ἀποδοτίας, ἔχουν περὶ τοὺς 200 κατοίκους ἕκαστον, διανέμονται ἐξ ἴσου τοὺς ἀγρούς καὶ τὴν πτωχείαν τῶν καὶ παρίστανται εἰς τοὺς ὀφθαλμούς τοῦ διαβάτου μὲ τὴν αὐτὴν κλαυθμηρὰν ὄψιν καὶ τὸ τετραγωνικὸν πράσινον παραπέτασμα, τὸ Κεφαλάρι ἐπὶ κεφαλῆς. Εἶνε παράδοξος ἡ ἰδιοτροπία αὐτῆ, ἡ ἀπαντωμένη καθ' ὅλα τὰ χωρία καὶ τὰς κόμας τῶν Κραβαρῶν. Οἱ Κραβαρῖται ἐνῶ ἀγαλλιωσιν εἰς τὴν θέαν παμφάγου πυρᾶς καὶ μένουν ἀσυγκίνητοι εἰς τὴν βρέμουσαν ἀποτέφρωσιν τοῦ ὠραιότερου δένδρου — ὅπως πᾶς ἄλλην, — κρίνουν ἀπαραίτητον νὰ ἔχωσιν ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ γωρίου τῶν ἐν δασύλλιον. Διὰ κοινῆς φροντίδος οὔτε ζυλεύονται ἀπ' αὐτοῦ, οὔτε ἀνά-

πτουν πυρὰν εἰς τοὺς μυχοὺς του, οὔδ' ἐπυροβολοῦν κἄν ἱμιλοῦν πολλακίς περὶ αὐτοῦ μετὰ τινος θρησκευτικοῦ φόβου, ὡς νὰ ὑπολανθάνη ἀκμαῖος εἰς τὰ στήθη τῶν, ὁ σεβασμὸς καὶ ὁ φόβος τῶν δρυάδων νυμφῶν. Λυπηρὸν ὅτι δὲν ἐκτείνεται ἐφ' ὅλων τῶν δασῶν ὁ σεβασμὸς τῶν οὗτος!

* Ἦδη ἐβαίνομεν ὑπὸ σκιάν. Ὁ ἥλιος ἔδυσεν ὀπισθεν τῶν βουνῶν χωρὶς νὰ ἴδωμεν εἰμὴ κατ' ἀντανάκλασιν τὴν βασιλικὴν πορφύραν του. Ἐνυκτώθημεν μετ' ὀλίγον ἐντὸς σκοτεινοῦ δάσους καστανεῶν καὶ ἠναγκάσθημεν νὰ πεζοπορῶμεν. Εὐτυχῶς δὲν εἴμεθα μακρὰν τοῦ τέρματος τῆς πορείας μας. Κυλιόμενοι ἀπὸ πέτρας εἰς πέτραν, ἀπὸ λάκκου εἰς χάνδακα, ἐν σκοτίᾳ καὶ βαθύμῳ ἀπογνώσει, ἐφθάσαμεν τέλος εἰς Μεγάλα Λομποτινά, ἐνθα ἐτύχομεν τῆς θορυβώδους ὑποδοχῆς πολυαριθμῶν σκύλων!

* Ἐπιταὶ συνέγεις

Α. ΚΑΡΚΑΒΙΤΣΑΣ

Τὰ κάτωθι δημοσιευόμενα δύο ποιημάτια εἶχον προταθῆν ἐν τῷ παρατήματι τῆς Ἑστίας εἰς μετάφρασιν, πᾶσαι δ' αἱ ἀποσταλείσαι μεταφράσεις αὐτῶν ἐκρίθησαν ἀδεξιόκαται. Νῦν μετὰ τὸ ἀτυχὲς πέρας τοῦ μακροῦ μεταφραστικοῦ ἀγῶνος ἐλήφθησαν ταῦτα ἀνωνύμως μὲν, ἐλέγχοντα ὅμως διὰ τῆς ἀκριβοῦς ἀποδόσεως τοῦ πρωτοτύπου καὶ τῆς ἐντέχνου καὶ χαριστάτης ἐκτελέσεως δοκιμαστικὴν γραφίδα. Σ.τ.Δ.

ΞΕΡΟ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟ

Ἐνα βιβλίον βρήκα ἕνα ξερό
Τριαντάφυλλο μὲ φύλλα πατημένα
Ψάχνω τὸ νοῦ μου... ναῦρω δὲ μπορῶ,
Ποιανοῦ τὸ χέρι τῶκοψε γιὰ μένα.

Βραδυάζει .. καὶ δὲ φέγγει ὁ νοῦς μου περὶ.
Κοντεύει τὸ καντηλὶ μου νὰ σβύσῃ;
Κ' ἐγὼ κοντεύω νὰ μὴ ξέρω, ποῖα
Μ' ἀγάπησε, ποῖος μ' ἔχει ἀγαπήσει.

(Lenau)

ΤΑ ΤΡΙΑ ΠΟΥΛΙΑ

* Σὺ τὸ περιστέρι γύρισα, καὶ τοῦπα: Περιστέρι,
Πέταξε πέρα... πέρασε δᾶσῃ, βουνά, κλαριά,
Καὶ τὸ βοτάνι φέρε μου, ποῦ ἀγάπη θὰ μοῦ φέρῃ;
Κ' ἐκεῖνο μ' ἀποκρίθηκε: Εἶνε πολὺ μακρῶ!

Γύρισα τότε 'ς τὸν ἀητό: Ἀητέ, θέλω μιὰ χάρι'
Θέλω τὴ φλόγα τ' οὐρανοῦ γι' αὐτὴν ποῦ μὲ γελᾷ.
Μόνο ἡ φτεροῦγά σου 'μπορεῖ νὰ πάῃ νὰ μοῦ τὴν πάρῃ;
Καὶ μ' ἀποκρίθηκε ὁ ἀητός: Εἶνε πολὺ ψηλά!

* Σὺ τὸ γῦπα τότε στράφηκα: Σὺ πάρε τὴν καρδιά μου,
Γεμάτη ἀπὸ τὸν πόθο τῆς, καὶ φάγε τὴν γοργά.
Ἄφησε μόνον ὅ,τι βρῆς γερό 'ς τὰ σωτικά μου;
Κ' ἐκεῖνος μ' ἀποκρίθηκε: Εἶνε πολὺ ἀργά!

(Francois Coppée)

ΑΝΩ ΚΑΤΩ

Συνέγεις 181 σελ. 229

Παρετήρησεν ὅμως τότε ὅτι ἕνεκα τῆς πτώσεως τοῦ πίνακος, ὁ ἐν αὐτῷ γραφεὶς ἀριθμὸς, ὅστις παρίστα εἰς μέτρα τὴν περιφέρειαν τῆς Γῆς εἰς τὸν Ἰσημερινόν, εἶχεν ἐν μέρει ἀπαλειφθῆ. Ἦτο μᾶσθη δὲ νὰ τὸν συμπληρώσῃ, ὅτε ὁ κώδων τοῦ τηλεφώνου ἀντήχησεν ἐκ νέου μετὰ πυρετώδους δονισμοῦ.

« Πάλιν! ἀνέκραζεν ὁ I. T. Μάστων καὶ ἔσπευσε πρὸ τῆς συσκευῆς.

— Ποῖος εἶνε; ἠρώτησεν.

— Ἡ μίστρες Σκόρβιτ.

— Καὶ τί μὲ θέλει ἡ μίστρες Σκόρβιτ;

— Ὁ τρομερὸς αὐτὸς κεραυνὸς μήπως ἔπεσε εἰς τὴν κατοικίαν σας;

— Κατὰ πᾶσαν πιθανότητα!

— Κύριε φύλαττε! Ὁ κεραυνός.....

— Ἦσυχάσατε μίστρες Σκόρβιτ!

— Δὲν ἐπαθετε τίποτε, ἀγαπητὴ κύριε Μάστων;

— Ὁχι.

— Εἴθε πράγματι βέβαιος ὅτι ὁ κεραυνὸς δὲν σᾶς ἐπείραξε;

— Βεβαίωτατος.

— Ἀλλὰ θὰ εἴθε τοῦλάχιστον συγκεινημένος;

— Τὸ μόνον πράγμα τὸ ὅποιον μὲ συγκινεῖ τὴν στιγμὴν αὐτὴν, εἶναι ἡ πρὸς ἐμὲ φιλία σας, ἐθεώρησε καθῆκόν του ν' ἀπαντήσῃ ἀβροφῶνως ὁ I. T. Μάστων.

— Καλὴ νύκτα σας, ἀγαπητὴ Μάστων!

— Καλὴ νύκτα σας! ἀγαπητὴ μίστρες Σκόρβιτ. »

Καὶ ἐπανερχόμενος εἰς τὴν θέσιν του προσέθεσε χαμηλοφῶνως:

« Ὁ διάβολος νὰ πάρῃ τὴν ἀξιόλογον αὐτὴν κυρίαν! Ἄν δὲν μὲ ἐκάλει εἰς τὸ τηλεφώνον, δὲν θὰ ἐκινδύνευον νὰ κεραυνοβοληθῶ!

« Ὅλα ὅμως ἐτελείωσαν πλέον. Οὐδεὶς ἐμελλε τοῦ λοιποῦ νὰ διαταραξῇ τὸν I. T. Μάστων εἰς τὰς ἀσχολίας του. Ὅπως δὴποτε διὰ νὰ ἐξασφαλισθῇ ἀπὸ πάσης ἐνδεχομένης ἐνοχλήσεως καὶ νὰ τὸν ἀφήσωσιν ἡσυχον, ἐφρόντισε νὰ καταστήσῃ ἐντελῶς ἄφωνον τὴν τηλεφωνικὴν συσκευὴν, διακόψας τὴν ἠλεκτρικὴν συγκοινωνίαν.

Μεθ' ὃ θέσας ὡς βᾶσιν τῶν ὑπολογισμῶν του τὸν ἀριθμὸν τὸν ὅποιον εἶχε γράψῃ πρὸ ὀλίγου ἐπὶ τοῦ μαυροπίνακος, συνήγαγεν ἐξ αὐτοῦ διαφόρους τύπους καὶ τέλος ἕνα ὀριστικὸν τὸν ὅποιον ἐσημείωσεν εὐκρινῶς ἐπὶ τοῦ πίνακος πρὸς τὰ ἀριστερά, ἀφῶ ἀπήλειψε προηγουμένως ὅλους τοὺς ἀριθμούς ἐξ ὧν εἶχε πορισθῆ αὐτόν.

Τότε δὲ ἀφέθη εἰς ἀτελεύτητον σειρὰν ἀλγεβρικῶν σημείων ἢ ἐξισώσεων . . . . .

Μετὰ ὀκτὼ ἡμέρας, ἤτοι τὴν 11 Ὀκτωβρίου ὁ θυμασίος ἐκεῖνος μηχανικὸς ὑπολογισμὸς εἶχε λυθῆ, ὁ δὲ γραμματεὺς τοῦ Τηλεβολικοῦ Συλλόγου ἔφερεν ἐν θρίαμβῳ εἰς τοὺς συνεταίρους του τὴν λύσιν τοῦ προβλήματος, ἣν μετ' εὐλόγου ἀνυπομονησίας ἀνέμενον οὔτοι.

Ὁ πρακτικὸς τρόπος τῆς μεταβάσεως εἰς τὸν Β. Πόλον πρὸς ἐκμετάλλευσιν τῶν ἐν αὐτῷ λιθανθρακῶν ἦτο τοῦ λοιποῦ μαθηματικῶς ἐνδεδειγμένος. Συνεπεία τούτου ἰδρύθη ἐταιρία ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν Ἐκμεταλλευτικὴ τοῦ Β. Πόλου Ἐταιρία, πρὸς ἣν ἡ ἐν Βασιγκτῶν Κυβέρνησις ἐξεχώρησε τὴν κυριότητα τῶν ἀρκτικῶν χωρῶν, ἐν ἣ περιπτώσει ἤθελον αὐταὶ τῇ κατακυρωθῆ. Γνωστὸν δ' εἶναι ἡμῖν τίνι τρόπῳ, τῆς κατακυρώσεως ταύτης ἐπιτευχθείσης, ἡ νέα ἐταιρία προσέκαλεσε τὴν χρηματικὴν συμμετοχὴν τῶν κεφαλαιούχων τοῦ Παλαιοῦ καὶ τοῦ Νέου Κόσμου.

Ζ.

Ὅπου ὁ πρόεδρος Βαρβικῶν δὲν λέγει περισσότερα ἀφ' ὅσα τὸν συμφέροι νὰ εἴπῃ.

Τὴν 22 Δεκεμβρίου οἱ ἐγγραφέντες μέτοχοι τῆς ἐταιρίας Βαρβικῶν καὶ Σα συνεκλήθησαν εἰς γενικὴν συνέλευσιν. Τόπος δὲ τῆς συνελεύσεως ὀρίσθη, ὡς εἰκός, τὸ καταστήμα τοῦ Τηλεβολικοῦ Συλλόγου, μὲ τὰς εὐρυτάτας αἰθούσας του, ἐν τῇ πλατείᾳ τῆς «Ἐρώσεως». Ἀλλ' οὐδ' ὀλόκληρος ἡ πλατεῖα ἤρκει νὰ περιλάβῃ, τὸ συσσωρευθὲν κατὰ τὴν ὀρισθείσαν ἡμέραν πλῆθος. Ὅμως οὐκ ἦν ἄλλως γενέσθαι, διότι ἐν τοιαύτῃ ὥρᾳ τοῦ ἔτους, ὅτε ἡ ὑδραργυρικὴ στήλη ἐσημείωθε θερμοκρασίαν 10 βαθμῶν ὑπὸ τὸ μηδὲν καὶ δὲν ἦτο δυνατόν βεβαίως νὰ συνεδριασῶσιν ἐν ὑπαίθρῳ.

Ἡ μεγάλη αἴθουσα τοῦ Τηλεβολικοῦ Συλλόγου ἐκοσμεῖτο συνήθως διὰ παντοειδῶν μηχανημάτων τῆς πυροβολικῆς τέχνης. Ἦτο αὐτόχρημα ὀπλοστάσιον. Καὶ αὐτὰ τὰ ἐπιπλα, ἐδώλια καὶ τραπέζαι, ἔδραι καὶ ἀνακλιτρά, εἶχον σχῆμα παράδοξον, παραπλήσιον πρὸς τὸ τῶν φονικῶν ὀργάνων, τῶν πῦρ καὶ θανάτων ἐξερευγομένων, ἅτινα ἐξαιπέστευαν εἰς ἄλλον καλλιτερον κόσμον πλῆθος ἀγαθῶν ἀνδρῶν, τῶν ὁποίων μύχιος πόθος θὰ ἦτο βεβαίως ν' ἀποθάνωσιν ἐκ γῆρατος.

Καὶ ὅμως κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην ὅλος αὐτὸς ὁ σωρὸς ἐδέθησε νὰ ἐκτοπισθῆ, διότι ἡ συνέλευσις, ἣς ἐμελλε τὰ προεδρεύσῃ ὁ Ἰμπεῦ Βαρβικῶν δὲν ἦτο ἀρηϊφίλων συνάθροισις ἀλλὰ φιλειρηνικωτάτη καὶ βιομηχανικὴ συνέλευσις. Ὄρισθησαν λοιπὸν ἀρεταὶ θέσεις διὰ τοὺς ἀπανταχόθεν τῶν ἠνωμένων πολιτειῶν συρρεῦσαν-

τας πολυαριθμούς μετόχους. Ἐν τῇ μεγάλῃ λοιπὸν αἰθούσῃ, καθὼς καὶ ἐν ταῖς συνεχομέναις μετ' αὐτῆς, ὁ συνωστισμὸς τοῦ πλήθους ἐφθανε μέχρι ἀσφυξίας, ἀτελεύτητοι δὲ στοιχοὶ τῶν μὴ δυνηθέντων νὰ εἰσχωρήσωσιν παρεξέτειναν τοὺς κυματισμούς της μέχρι τοῦ κέντρου τῆς πλατείας τῆς Ἐνώσεως.

Τὰ μέλη τοῦ Τηλεβολικοῦ Συλλόγου, καθὸ ἰδρυταὶ καὶ πρῶτοι μέτοχοι τῆς νέας ἐταιρίας, κατεῖχον, ὡς ἦτο ἐπόμενον, τὰς πλησιεστέρας εἰς τὸ προεδρεῖον θέσεις. Ἐν αὐταῖς δὲ διεκρίνοντο, εἴπερ ποτὲ καὶ ἄλλοτε ἀγέρωχοι διὰ τὸν θρίαμβὸν των, ὁ συνταγματάρχης Βλούμσθερν, ὁ ζυλόπους Τὸμ Χούντερ, καὶ ὁ ζωηρότατος συνάδελφος των Βίλσθερ. Ἀναπαυτικῆ ἔδρα εἶχεν ὀρισθῆ φιλοφρόνως διὰ τὴν μίστρας Εὐαγγελίαν Σκόρβιτ, ἣτις μάλιστα δικαιοματικῶς θὰ ἠδύνατο, καθὸ κάτοχος τῶν πλειστων μετοχῶν, νὰ καταλάβῃ θέσιν, ἂν ἤθελε, πλείσιον τοῦ προεδρου Βαρβικάν. Πλὴν δὲ ταύτης, καὶ ἄλλαι κυρίαι ἀνήκουσαι εἰς ὅλας τὰς τάξεις τῆς κοινωνίας, κατήνθιζον διὰ τῶν πύλων των, τῶν ἀνθοβριθῶν ἢ πτεροφόρων ἢ ταινιοποιικίλων, τὸ ὑπὸ τὸν ὑαλοσκεπῆ θόλον τῆς αἰθούσης συνωστιζόμενον θορυβῶδες πλῆθος.

Κυρίως εἰπεῖν ἡ μεγάλη πλειονοψηφία τῶν εἰς τὴν συνέλευσιν ταύτην παρόντων μετόχων ἠδύνατο νὰ θεωρηθῇ οὐ μόνον ὡς ἀσπαζομένη τὰς ιδέας τῶν μελῶν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐταιρίας, ἀλλὰ μάλιστα καὶ ὡς φιλικώτατα πρὸς αὐτὰ διακειμένη.

Ἄλλ' ὑπῆρχον καὶ ἐξαιρέσεις. Οὕτω λόγου χάριν οἱ Εὐρωπαῖοι πληρεξούσιοι, ὁ Σουηδός, ὁ Δανός, ὁ Ἄγγλος, ὁ Ὀλλανδός, ὁ Ρῶσος, κατεῖχον ἰδιαιτέρας θέσεις. Παρῆσαν δὲ εἰς τὴν συνέλευσιν, διότι ἕκαστος αὐτῶν εἶχε φροντίση νὰ ἐγγραφῇ δι' ἀριθμὸν μετοχῶν, παρέχοντα τὸ δικαίωμα μιᾶς ψήφου. Ἀφοῦ πρότερον εἶχον οὗτοι συνασπισθῆ, καὶ εἶδομεν ὑπόσπονδον ἐπιτυχῶς, διὰ τὴν ἀγορὰν τῶν ἀρκτικῶν χωρῶν, δὲν ἔλειψαν ἤδη νὰ πράξωσι τὸ αὐτό, ἐπὶ μόνῃ τῷ σκοπῷ τοῦ νὰ δυσφημήσωσι καὶ τοὺς ἀγοραστὰς καὶ τὴν ἐπιχειρήσιν των. Εὐνόητος δ' εἶναι ἡ περιέργειά των ν' ἀκούσωσι τὴν ἀνακοίνωσιν τοῦ προεδρου Βαρβικάν, ἣτις οὐδόλως ἀμφέβαλλον ὅτι θὰ διεφώτιζεν αὐτοὺς περὶ τῶν ἐπινοηθέντων τρόπων πρὸς μετάβασιν εἰς τὸν Βόρειον πόλον. Αὐτὴ ἡ μετάβασις εἰς τὸν Πόλον ἐπαρουσίαζε δυσκολίας πολλῶ μείζονος τῆς ἐκμεταλλεύσεως τῶν ἐν αὐτῷ λιθανθρακῶνων. Ἐνοεῖται δὲ ὅτι, ἂν ἐδίδοτο εἰς αὐτοὺς ἀφορμὴ εἰς ἀντιρρήσεις, οὔτε ὁ Ἐρικ Βάλδενακ, οὔτε ὁ Βόρις Καρκωφ, οὔτε ὁ Ἰάκωβος Γιάνσεν, οὔτε ὁ Γιάν Χάραλδ θὰ ἐδίσταζον νὰ ζητήσωσι τὸν λόγον ὃ δὲ ταγματάρχης Δόνελλαν, ἔχων ὡς ὑποβολέα του τὸν Δὴν Τούδριγκ, εἶχεν ἀμετά-

τρεπτον ἀπόφασιν νὰ ἐξελέγξῃ ἀνηλεῶς καὶ νὰ καταστενοχωρήσῃ τὸν ἀντίπαλόν του Ἰμπεῦ Βαρβικάν.

Ἡ ὀγδόη ὥρα τῆς ἐσπέρας ἐσήμανεν ἤδη. Ἡ κεντρικὴ αἰθούσα, αἱ συνεχομέναι αὐτῆ, οἱ διάδρομοι καὶ αἱ αὐλαὶ τοῦ Τηλεβολικοῦ Συλλόγου ἐξήστραπτον ἐκ τῶν ἠλεκτρικῶν φώτων, ἅτινα ἐπέχεον λαμπτήρες τοῦ Ἐδίσσων. Ἀφ' ἧς στιγμῆς εἶχον ἀνοιχθῆ αἱ θύραι εἰς τὸ πολιορκοῦν αὐτὰς πλῆθος, ἀδιάκοπος θόρυβος ψιθυρισμῶν ἐπλήρου τὰς αἰθούσας, ἀλλ' ὁ θόρυβος οὗτος ὡς ἐκ συνθήματος ἐκόπασεν, ἅμα ὁ κλητὴρ ἀνήγγειλε τὴν εἴσοδον τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου.

Τρόντι ὁ πρόεδρος Βαρβικάν, ὁ γραμματεὺς I. T. Μάστων καὶ ὁ συνεταῖρος αὐτῶν λοχαγὸς Νίκολ εἰσῆλθον καὶ ἔλαβον θέσεις ἐπὶ ἐξέδρας ἐστολισμένης, ἐφ' ἧς ὑπῆρχε τράπεζα κεκαλυμμένη διὰ κυανοχρόου ἐριούχου καὶ ἀπλῆτως φωτιζομένη ἄνωθεν. Τριπλαῖ παρατεταμέναι ζητωκραυγαὶ ἀντήχησαν ἐντὸς τῆς αἰθούσης, ἐπαναληφθεῖσαι καὶ ὑπὸ τοῦ ἐκτός πλήθους.

Ὁ I. T. Μάστων καὶ ὁ λοχαγὸς Νίκολ ἐκάθησαν ἐπισήμως, ἐν ὄλῃ τῇ δόξῃ των.

Ὁ δὲ πρόεδρος Βαρβικάν, ὅστις εἶχε σταθῆ ὀρθιος, θέσας τὴν ἀριστερὰν χεῖρα ἐντὸς τοῦ θυλακίου του, τὴν δὲ δεξιὰν ἐντὸς τοῦ ὑπενδύτου, ἔλαβε τὸν λόγον καὶ εἶπε τὰ ἑξῆς.

«Κύριοι καὶ κυρίαι μέτοχοι,

«Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τῆς *Ἐκμεταλλευτικῆς τοῦ Β. Πόλου Ἐταιρίας*, συνεκάλεσεν ὑμᾶς εἰς τὰς αἰθούσας τοῦ Τηλεβολικοῦ Συλλόγου ὅπως σᾶς κάμη σπουδαίαν ἀνακοίνωσιν.

«Ἐκ τῶν συζητήσεων τῶν ἐφημερίδων ἐπιηροπορήθητε ὅτι ὁ σκοπὸς τῆς ἡμετέρας Ἐταιρίας εἶναι ἡ ἐκμετάλλευσις τῶν λιθανθρακῶνων τοῦ ἀρκτικοῦ πόλου, τὸν ὁποῖον ἐξεχώρησεν εἰς ἡμᾶς ἡ ὑπόσπονδος Κυβέρνησις. Τὸ κτῆμα τοῦτο περιελθὸν εἰς τὴν κατοχὴν καὶ κυριότητα ἡμῶν διὰ δημοσίου πλειστηριασμοῦ, ἀποτελεῖ τὴν ἐταιρικὴν συνεισφορὰν τῶν ἰδιοκτητῶν τοῦ εἰς τὴν ἐταιρίαν, διὰ δὲ τῶν κεφαλαίων, ἅτινα διὰ τῆς ἐγγραφῆς τῆς 11 Δεκεμβρίου ἐτέθησαν εἰς τὴν διάθεσίν των, θέλουσι δυνηθῆ νὰ ὀργανώσωσι τὴν ἐπιχείρησιν ταύτην, ἐξ ἧς προσδοκῶμεν κέρδη ἀνήκουστα μέχρι τοῦδε εἰς πᾶσαν ἐπιχείρησιν ἐμπορικὴν ἢ βιομηχανικὴν.»

Οἱ πρῶτοι ψιθυρισμοὶ ἐπιδοκιμασίας διεκόψαν ἐνταῦθα ἐπὶ στιγμὴν τὸν ῥήτορα.

«Δὲν ἀγνοεῖτε, ἐξηκολούθησεν, ἐκ τίνων σκέψεων ὀρμώμενοι παραδεχόμεθα τὴν ὑπαρξίν πλουσιῶν ἀνθρακικῶν κοιτασμάτων, ἴσως δὲ καὶ ὀρυκτοῦ ἐλεφαντόδοντος, εἰς τὰς περὶ τὸν πόλον χώρας. Τὰ ἐπιχειρήματα, τὰ ὁποῖα ἀνεγράφθησαν ἐν τῷ παγκοσμίῳ τύπῳ, οὐδεμίαν καταλείπουσιν ἀμφιβολίαν περὶ τῆς ὑπάρξεως τῶν λιθανθρακῶνων.

«Εἶνε δ' ὁ ἀνθραξ ἡ πηγὴ ὅλης τῆς νεωτέρας προόδου τῆς βιομηχανίας. Παρὰσιωπῶν τὸν λιθάνθρακα καὶ τὸν ὀπτάνθρακα, τοὺς χρησιμεύοντες πρὸς θέρμανσιν καὶ πρὸς παραγωγὴν τοῦ ἀτμοῦ καὶ τοῦ ἠλεκτρισμοῦ, σᾶς ἀναφέρω μόνον τὰ διάφορα ἐξ αὐτοῦ παραγόμενα βιομηχανικὰ προϊόντα, τὰ χρώματα τοῦ ἐρυθροδάνου, τῆς ὀρκίνης, τοῦ ἰνδικοῦ, τῆς φουξίνης, τοῦ ὑσγίνου τὰ μύρα τῆς βανίλλης, τοῦ ἀμυγδαλοῦ, τῆς σπιραίας, τοῦ καρυοφύλλου, τῆς καφουράς, τοῦ ἀνίσου, τοῦ θυμολίου, τῆς ἠλιοτροπίνης τὰ πικράτια, τὴν ἀμμωνίαν, τὸ νασθόλιον, τὸ φαινόλιον, τὴν ἀντιπυρίνην, τὴν βενζίνην, τὴν καφελίνην, τὸ πυρογαλλικὸν ὄξύ, τὴν ὑδροκινώνην τὴν τανίνην, τὴν σακχαρίνην, τὴν ὑγρὰν πίσσαν, τὴν ἀσφαλτον, τὴν πίσσαν, τὰ λιπαρὰ ἔλαια, τὸ βερενίκειον, τὸ κίτριον πρωσσικὸν κάλιον, τὸ κυανικόν, τὸ φωταέριον κτλ. κτλ.»

Καὶ μετὰ τὴν ἀπαριθμησιν ταύτην ὁ ῥήτωρ ἐστάθη καὶ ἀνέπνευσεν θορυβῶδως, ὡς ἀποκαμῶν ὄρμις, εἶτα δ' ἔνεκα τῆς μακρᾶς εἰσπνοῆς ἄερος ἠδυνήθη νὰ ἐξακολουθήσῃ τὸν λόγον του.

«Εἶνε δυστυχῶς βέβκιον, εἶπεν, ὅτι ὁ γαιάνθραξ, ἡ κατ' ἐξοχὴν πολῦτιμος αὐτῆ ὕλη, μετὰ χρόνον οὐχὶ πολὺ ἀφεστώτα ἡμῶν θὰ ἐξαντληθῇ ἔνεκα τῆς ὑπερέτρου καταναλώσεώς του. Ὁ γαιάνθραξ παντελῶς θὰ λείψῃ ἀπὸ τὰ σήμερον ἐν ἐνεργείᾳ ἀνθρακωρυχεῖα πρὶν ἢ παρέλθωσι πεντακόσια ἔτη.

— Τριακόσια! ἀνέκραξεν εἰς τῶν ἀκροατῶν.

— Διακόσια! ἀπήντησεν ἄλλος.

— Ἐστω! Ἄς εἴπωμεν λοιπὸν ὅτι τὰ ἀνθρακωρυχεῖα θὰ ἐξαντληθῶσιν ἐν χρονικῷ διαστήματι σχετικῶς οὐχὶ μακρῷ, ὑπολαβῶν εἶπεν ὁ πρόεδρος Βαρβικάν, καὶ ἄς προσπαθῶμεν ν' ἀνακαλύψωμεν νέους τόπους παραγωγῆς, ὡσκει ὁ γαιάνθραξ ἐμελλε νὰ ἐκλείψῃ πρὸ τοῦ τέλους τοῦ δεκάτου ἐνάτου αἰῶνος.»

Καὶ μετὰ μικρὰν διακοπήν, ἐπιτηδες γενονομένην ὅπως ἐντείνωσι τὴν προσοχὴν των οἱ ἀκροαταί, ὁ πρόεδρος ἀνεφώνησεν:

«Ὅθεν κύριοι καὶ κυρίαι μέτοχοι ἐγερεθῆτε, ἀκολουθήσατέ με, μεταδῶμεν εἰς τὸν Πόλον!»

Πράγματι δὲ ὅλον τὸ πλῆθος ἐκινήθη, μονονουχὶ ἔτοιμον νὰ δέσῃ τὰς ἀποσκευὰς του, ὡσανεὶ ὁ πρόεδρος Βαρβικάν εἶχεν ἐπιδείξῃ πλοῖον μέλλον ν' ἀποπλεύσῃ διὰ τὰς ἀρκτικὰς χώρας. Ἀλλὰ παρατήρησις ἐξενεχθεῖσα διὰ φωνῆς ὀξείας καὶ εὐκρινούς ὑπὸ τοῦ ταγματάρχου Δόνελλαν, ἐπέσγεν ἐν ἀκαρεῖ τὸ ἐνθουσιῶδες ἀλλὰ παράλογον ἐκεῖνο κίνημα τοῦ πλήθους.

«Πρὶν σηκώσωμεν τὴν ἀγκυραν, εἶπε, προβάλλω τὸ ἐρώτημα περὶ τοῦ τρόπου τῆς μεταβάσεως εἰς τὸν πόλον. Ἐχετε τὴν ἀξίωσιν νὰ ὑπάγετε διὰ θαλάσσης;

— Οὔτε διὰ θαλάσσης, οὔτε διὰ ξηρᾶς, οὔτε

διὰ τοῦ ἀέρος,» ἀπήντησεν ἡσύχως ὁ πρόεδρος Βαρβικάν.

Οἱ ἐγερεθέντες ἐπακμάθησαν, κατακληθέντες ὑπὸ εὐνοήτου αἰσθήματος ἀκατασχετοῦ περιεργείας.

«Δὲν ἀγνοεῖτε βεβκιῶς, ἐπανάλαβεν ὁ ῥήτωρ, τὰς ἀποπειράς, αἵτινες ὑπὸ πολλῶν ἐγένοντο, ὅπως φθάσωσιν εἰς τὸ ἀπόρσιτον ἐκεῖνο σημεῖον τῆς γηίνης σφαίρας. Ἐν τούτοις ἀναγκαῖον κρίνω νὰ ὑπομνήσω ὑμᾶς αὐτὰς ἐν συντόμῳ, ὅπως ἀποδώσω τὴν ὀφειλομένην τιμὴν εἰς τοὺς τολμηροὺς ἐρευνητάς, τοὺς τε ἐπιζήσαντας καὶ τοὺς θανάτους κατὰ τοὺς ὑπερανθρώπους ἐκεῖνους πλοῦς.»

Γενικὴ ἐπιδοκιμασία τοῦ ἀκροατηρίου ἐπηκολούθησε τοὺς λόγους τούτους.

«Ἐν ἔτει 1845, ἐξηκολούθησεν ὁ πρόεδρος Βαρβικάν, ὁ Ἄγγλος σέρ Τζῶν Φραγκλίνος, ἐπιβαίνων τοῦ Ἐρέβους καὶ τοῦ Τρόμου, μετὰ τὸν σκοπὸν νὰ φθάσῃ μέχρι τοῦ Πόλου, ἐχάθη εἰς τὰς ἀρκτικὰς χώρας, ἄγνωστον πότε καὶ ποῦ.

«Ἐν ἔτει 1854, ὁ Ἀμερικανὸς Καὶν μετὰ τοῦ ὑποπλοίαρχου Μόρτων ἐξορμῶσιν εἰς ἀναζήτησιν τοῦ Φραγκλίνου καὶ αὐτοὶ μὲν μετὰ τινα χρόνον ἐπανέρχονται σῶοι, τὸ πλοῖόν των ὁμως *Προέλασις* (Advance) δὲν ἐπανῆλθεν.

«Ἐν ἔτει 1859, ὁ Ἄγγλος Μάκ Κλίντοκ ἐκ σημειώσεων, ἄς εὔρε, μανθάνει ὅτι οὐδεὶς ἐπέζησεν ἐκ τῶν συμμετασχόντων τοῦ πλοῦ τοῦ Ἐρέβους καὶ τοῦ Τρόμου.

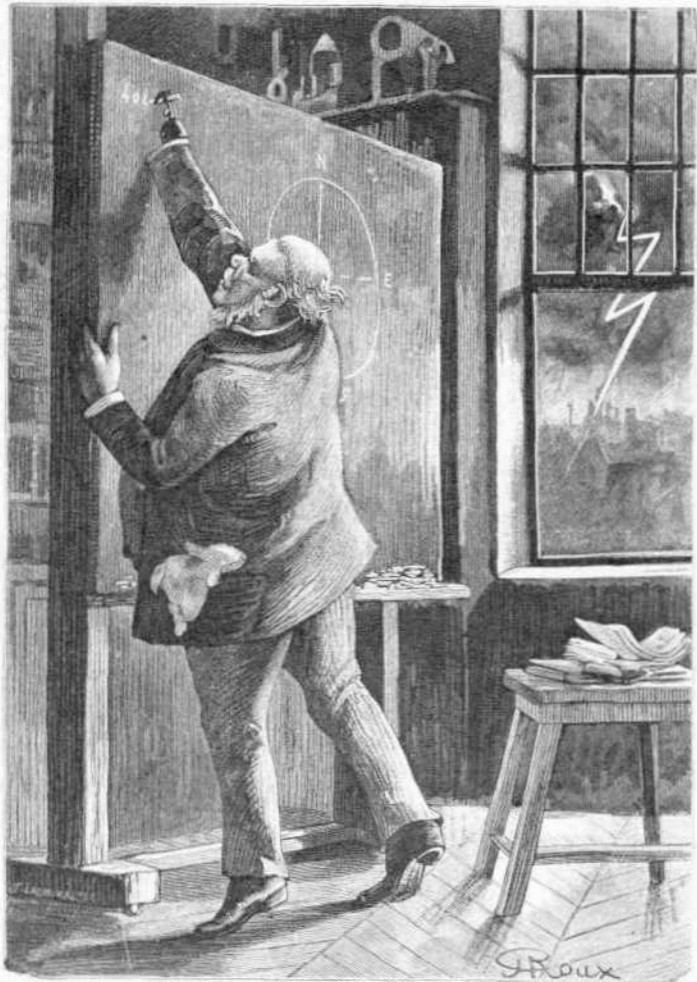
«Ἐν ἔτει 1860, ὁ Ἀμερικανὸς Χάυες ἀποπλεῖ τῆς Βοστώνης ἐπὶ τῆς ἡμιολίας *Ἡνωμέναι Πολιτεῖαι*, ὑπερβαίνει τὸν ὀγδοηκοστὸν πρῶτον παράλληλον καὶ ἐπανέρχεται ἀπρακτος τῷ 1862, μὴ δυνηθεὶς μεθ' ὅλας τὰς ἡρωϊκὰς προσπαθείας τῶν συντρόφων του, νὰ προχωρήσῃ περαιτέρω.

«Ἐν ἔτει 1869, οἱ πλοίαρχοι Κολδερβεῦ καὶ Ἐγεμαν, Γερμανοὶ ἀμρότεροι, ἀποπλεύουσιν ἐκ τῆς Βρεμερχάφεν, ἐπιβαίνοντες τῆς *Ἀροσις* καὶ τῆς *Γερμανίας*. Καὶ ἡ μὲν *Ἀροσις* κατασυντριβεῖσα ὑπὸ τῶν πάγων βυθίζεται ὀλίγον κατωτέρω τῆς ἑβδομηκοστῆς πρώτης μοίρας βορείου πλάτους, τὸ δὲ πλήρωμα αὐτῆς μετὰ δυσκολίας σώζεται διὰ τῶν λέμβων τοῦ πλοίου, διὰ τῶν ὁποίων ἠδυνήθησαν νὰ ἐπανεκαμψῶσιν εἰς τὰ Γροιλανδικὰ πελάγια. Ἡ δὲ *Γερμανία* εὐτυχεστέρα ἐκείνης, καταπλεῖ εἰς τὴν Βρεμερχάφεν, χωρὶς νὰ κατορθώσῃ καὶ αὐτὴ νὰ προβῇ πέραν τῆς ἑβδομηκοστῆς ἐβδόμης μοίρας.

«Ἐν ἔτει 1871 ὁ πλοίαρχος Χάλ ἐπιβιβάζεται ἐν Νέα Ἰόρκη τοῦ ἀτμοπλοίου *Πολάριαδος*. Ἡ διαχειρίσασις ἦτο πολυμοχλωτάτη, μετὰ τίσσαρχος δὲ μῆνας ὁ τολμηρὸς ἐκεῖνος ναυτίλος θνήσκει ἐκ τῶν κακουχιῶν.

«Μετὰ ἐν δ' ἔτος τὸ ἀτμόπλοῖόν του παρασυνθῆν ἐπὶ τῶν παγοβούνων προτοῦ νὰ φθάσῃ εἰς τὴν ὀγδοηκοστὴν δευτέραν μοῖραν βορείου

πλάτους, συντρίβεται προσκρούσαν εις παγοβούνια παραφερόμενα υπό τῶν κυμάτων. Δεκαοκτώ ἄνδρες τοῦ πληρώματος ἐπιβίβασθέντες υπό τὰς διαταγὰς τοῦ ὑποπλοίαρχου Τύσων, μόλις καὶ μετὰ πολλὰς περιπετείας διαπαραιοῦνται εἰς τὴν ξηρὰν, ἐπιβάντες σχεδίας ἐκ πάγου, ἣν παρέσυραν τὰ ρεύματα τῆς ἀρκτικής θαλάσσης· οἱ δὲ μετὰ τοῦ *Πολάριδος* ἀπολεσθέντες δέκα τρεῖς ἄνδρες οὐδέποτε ἀνευρέθησαν.

Ἐπελήφθη τῶν ὑπολογισμῶν (σελ. 234).

« Ἐν ἔτει 1875, ὁ Ἄγγλος Νάρες ἀποπλέει τῆς Πορτομούθης ἐπὶ τοῦ *E. Lagrou* καὶ τῆς *Ανακλιόψεως*. Κατὰ τὸν ἀξιωματικὸν εἰκείνον πλοῦν, καθ' ὃν τὰ πληρώματα ἐπηξάν τὰ χειμᾶδιά των μεταξύ τοῦ ὀγδοηκοστοῦ δευτέρου καὶ τοῦ ὀγδοηκοστοῦ τρίτου παραλλήλου, ὁ πλοίαρχος Μάρχαμ, προχωρήσας πρὸς βορρᾶν φθάνει μέχρις ἀποστασεως τετρακοσίων μόνον μιλίων ἀπὸ τοῦ Πόλου, εἰς ὃν οὐδεὶς πρὸ αὐτοῦ ἠδυνήθη νὰ προσεγγίσῃ ἐπὶ τσοῦτον.

« Ἐν ἔτει 1879, ὁ μέγας πολίτης τῆς Ἀμερικῆς Γόρδων Μπένετ,...

Τὸ ὄνομα τοῦ ἀμεγάλου πολίτου, τοῦ διευθυντοῦ τοῦ *Κήρυκος τῆς Νέας Ὑόρκης*, ἐχαιρέτησαν οἱ ἄκροαταὶ διὰ τριπλῆς ἐπευφημίας.

«...ἐξοπλίζει τὴν *Zarét*, τῆς ἰποίας κυβερνήτην καθιστᾷ τὸν πλοίαρχον Δελόγκ, ἔλκοντα τὸ γένος ἐκ γαλλικῆς οἰκογενείας. Ἡ *Zarét*, ἀποπλέει τοῦ ἁγίου Φραγκίσκου μετὰ πληρώματος τριακόντα τριῶν ἀνδρῶν, διέρχεται τὸν Βερίγγειον πορθμῶν, περικλείεται ἐντὸς τῶν πᾶ-

γων, πρὸ τῆς νήσου Χέραλδ, καὶ τέλος καταποντίζεται πλησίον τῆς νήσου Βίνεττ, σχεδὸν κατὰ τὸν ἐβδομηκοστὸν ἑβδομον παραλλήλον. Εἰς τὸ πλῆρωμα ἐν μόνον μέσον σωτηρίας ὑπολείπεται νὰ πλεύσῃ πρὸς νότον διὰ τῶν περισθεσίων λέμβων τοῦ πλοίου, ἢ ἐπὶ παγοβούνων· ἀλλ' ἀποδεκατίζεται ὑπὸ τῶν ταλαιπωριῶν ὁ πλοίαρχος Δελόγκ θνήσκει κατὰ μῆνα Ὀκτωβρίου, πολλοὶ δὲ τῶν συμπλωτῆρων ὑφίστανται τὴν αὐτὴν τύχην καὶ μόνον δώδεκα ἐπανέρχονται ἐκ τοῦ πλοῦ ἐκείνου.

« Τέλος ἐν ἔτει 1881 ὁ Ἀμερικανὸς Γρηλν,

ἀποπλέει τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τῆς νέας Γῆς ἐπιβαίνων τοῦ ἀτμοπλοίου *Πρωτέως*, ἐπὶ τῷ σκοπῷ τοῦ νὰ ιδρύσῃ σταθμὸν ἐν τῷ ὄρμῳ τῆς Λακίδης Φραγκλίνου, ὀλίγον κατωτέρω τῆς ὀγδοηκοστῆς δευτέρας μοίρας. Ἐκεῖ ιδρύεται τὸ ἔργον Κόγγερ ὀρμώμενοι δ' ἐντεῦθεν οἱ τολμηροὶ διαχειμασταὶ προχωροῦσι πρὸς βορρᾶν καὶ δυσμὰς τοῦ ὄρμου, ὁ δ' ὑποπλοίαρχος Λούκγουν μετὰ τοῦ Βραϊνάρδ ἀνέρχονται, κατὰ Μάϊον τοῦ 1882, μέχρι τῆς

Ναυκήσαντος τοῦ *Πρωτέως*, ἔμειναν ἔρημοι ἐκτεθειμένοι εἰς παντοίας κακουχίας, εἴκοσι τέσσαρες ἄνδρες, ἄποικοι τρόπον τινὰ τῶν ἀξένων ἀρκτικῶν χωρῶν. Ὁ ἰατρός Παθύ, Γάλλος τὸ γένος, καὶ πλεῖστοι ἄλλοι θνήσκουσιν, ὁ δὲ Γρηλν, διαφυγὼν τὸν θάνατον, χάρις εἰς τὴν βοήθειαν ἣν ἐκόμισεν αὐτῷ ἡ *Θέτις* ἐν ἔτει 1883, μόνον ἐξ τῶν συμπλωτῆρων τοῦ ἐπαναφέρει. Εἰς δὲ τῶν ἡρώων τοῦ πλοῦ ἐκείνου, ὁ ὑποπλοίαρχ-

Δὲν ἀνεγνωρίσατε τὴν φωνὴν μου; (σελ. 234).

ὀγδοηκοστῆς τρίτης μοίρας καὶ 35 λεπτῶν, ὑπερβάντες οὕτω τὸν πλοίαρχον Μάρχαμ κατὰ τινα μίλια.

« Τοῦτο εἶνε τὸ ἀκρότατον μέρος τοῦ πόλου, εἰς ὃ ἐφθασε μέχρι τοῦδε ὁ ἄνθρωπος. Αὕτη εἶνε ἡ ἀπωτάτη *Θούλη* τῆς πολιτικῆς χαρτογραφίας. »

Ναὶ κραυγάζει, περιχοσμούμενα διὰ τῶν κεκαλονισμένων *χιπ! χιπ!* πρὸς τιμὴν τῶν ἀμερικανῶν ἐξευρευνητῶν, ἐπεσφράγισαν τοὺς λόγους τούτους.

« Ἄλλ᾽, ἐξηκολούθησεν ὁ πρόεδρος Βαρβικάν, ὁ πλοῦς ἐκεῖνος ἐμελλε νὰ λάβῃ οἰκτρὸν τέλος.

χος Λόκγουν θνήσκει καὶ αὐτὸς κατόπιν, προσθέτων ἐν περιπλέον ὄνομα εἰς τὸ θλιβερόν μαρτυρολόγιον τῶν ἀρκτικῶν χωρῶν! »

Τοὺς λόγους τούτους δὲν διέκοψαν ἐπευφημίας, ἀλλ' ἐν εὐλαβεῖ σιγῇ ἤκουσεν αὐτοὺς ἡ συνέλευσις, συμμεριζομένη τὴν δικαίαν συγκίνησιν τοῦ προέδρου Βαρβικάν.

Εἶτα διὰ φωνῆς ἡχηρᾶς ἐξηκολούθησεν αὐτός.

« Οὕτω λοιπόν, τσοσάτη ἀφοσίωσις καὶ τηλικούτον θάρρος ἀπέβησαν ματκία. οὐδεὶς δ' ὑπερέβη τὴν ὀγδοηκοστὴν τετάρτην μοῖραν! Καὶ εἶναι βέβαιον μάλιστα, ὅτι οὔτε θὰ δυνηθῇ

τίς ποτε νὰ τὴν ὑπερβῆ διὰ τῶν ἐν χρήσει μέ-
χρι τῆς σήμερον μέσων, διὰ πλοίων δηλονότι
ἢ σχεδίων διευθυνομένων ἀνά μέσον τοῦ δι-
αζίου τῶν πάγων. Δὲν εἶναι ἐπιτετραμμένον
εἰς τὸν ἄνθρωπον ν' ἀψήφῃ τοιοῦτους κινδύνους,
οὔτε ν' ἀντέχη εἰς θερμοκρασίας τοσοῦτον τα-
πεινάς. Δι' ἄλλης ὁδοῦ λοιπὸν πρέπει νὰ προ-
χωρήσωμεν εἰς τὴν κατάκτησιν τοῦ Πόλου!»

Ἐκ τοῦ βίους ὅπερ διέτρεξε τὸ ἀκρατήριον,
κατεφάνετο ὅτι ἐδῶ ἀκριβῶς ὑπῆρχε τὸ σπουδαι-
ότερον μέρος τῆς ἀνακοινώσεως τὸ παρ' ἀπάντων
ἀναζητούμενον καὶ προσδοκώμενον ἀπόρητον.

«Καὶ ποῦ θὰ τὴν εὑρετε αὐτὴν τὴν ὁδὸν,
κύριε; ἠρώτησεν ὁ πληρεξούσιος τῆς Ἀγγλίας.

— Μετὰ δέκα λεπτὰ θὰ τὸ μάθετε, κύριε
ταγματάρχᾳ, ἀπεκρίθη ὁ πρόεδρος Βαρβικάν,
προσθέτω δέ, ἀποτεινόμενος πρὸς πάντας τοὺς
μετόχους: Ἐχετε ἐμπιστοσύνην εἰς ἡμᾶς, διότι
οἱ ἀναλαβόντες τὴν ἐπιχείρησιν εἶναι αὐτοὶ
ἐκεῖνοι οὔτινες κλεισθέντες ἐντὸς βλήματος κυ-
λινδροκωμικοῦ...

— Κυλινδροκωμικοῦ! ἀνέκραξεν ὁ Δὴν Τού-
δριγκ.

— ... ἐτόλμησαν νὰ ταξιδεύσωσιν εἰς τὴν
Σελήνην...

— Καὶ ἐγύρισαν σεληνιασμένοι!» προσέθηκεν
λογοπικτικῶν ἐν οὐ δέοντι ὁ γραμματεὺς τοῦ
ταγματάρχου Δόνελλαν, τοῦ ὁποίου αἱ ἄτοποι
παρατηρήσεις ἤρχισαν νὰ προκαλοῦν θορυβώ-
δεις διαμαρτυρίας.

Ο ΟΝΟΣ

Ὡς δ' ὅτ' ὄνος παρ' ἄρουραν ἰὼν ἐδίησατο παῖδας
νιθῆς, ὧ δὲ πολλὰ περὶ ῥόπαλ' ἀμφοῖς ἐάγη,
κῆρυξ τ' εἰσελθὼν βαθυ λείων· οἱ δὲ τε παῖδες
τύπουσιν ῥοπάλοιον βίη δὲ τε νηπιῆ αὐτῶν·
σπουδῆ τ' ἐξήλασαν, ἐπεὶ τ' ἐκόρρασαν φορβῆς·
ὡς τὸτ' ἐπειτ' ἄπαντα μέγαν....
Τρῶες... ἔποντο. [ΟΜΗΡΟΥ ΙΑ. Α 558 κ.ε.]

Ἦτο ὠραία ἄροσερὰ πρῶτα τοῦ Μαΐου.

Ὅσοι γνωρίζουσι τὸ Μομπελιέ γνωρίζουσι βε-
βαίως καὶ τὴν μεταξύ τοῦ προαστείου Peyron
καὶ τῆς Γεωργικῆς Σχολῆς ἐκτεινομένην σειρὰν
κῆπων καὶ ἀμπελῶνων περιφρακτῶν ἐξ ἀγρίων
ῥοδῶν καὶ κυδωνῶν. Μεταξὺ τῶν εὐωδῶν τού-
των φρακτῶν, ἐντὸς τῶν ὁποίων φωλεύουσιν ἀη-
δόνες, περιεπάτουσιν θαυμάζων τὴν ἐπὶ τῶν ἀνθέ-
ων ἐπικαθημένην καὶ εἰς τὰς πρῶτας ῥοδοχρόους
ἀκτῖνας τοῦ ἀνατέλλοντος ἡλίου σπινθηρίζου-
σαν δρόσον. Ὁ αἶθριος οὐρανὸς καὶ ἡ διαυγὴς
ἀτμοσφαῖρα ἔδιδον εἰς τὴν τοποθεσίαν ὅσιν ἐλ-
ληνικὴν, ἐνῶ συγχρόνως ἡ ἄκρα ἡσυχία παρήγεν
ἐν τῇ ψυχῇ μου αἰσθητὰ θρησκευτικῆς κατανύ-
ξεως. — Μοὶ ἐφάνετο ὅτι εὐρίσκομαι ἐντὸς με-
γαλοπρεποῦς ναοῦ.

Ἄλλ' ὁ πρόεδρος Βαρβικάν, ὑψώσας τοὺς ὤ-
μους, ἐπανέλαθε διὰ σταθερᾶς φωνῆς:

«Μάλιστα, κύριοι καὶ κυρίαι μέτοχοι, μετὰ
δέκα λεπτὰ θὰ μάθετε κατὰ βάθος πῶς ἔχει ἡ
ὑπόθεσις».

Ψιθυροὶ ἀποτελούμενοι ἐκ παρκτηταμένων
ἐπιφωνημάτων τοῦ πλήθους ἠκούσθη μετὰ τοὺς
λόγους τούτους, δι' ὧν ὁ ῥήτωρ ἐφάνετο ὡς νὰ
ἔλεγεν εἰς τὴν συνέλευσιν «ἡσυχάσετε! μετὰ
δέκα λεπτὰ θὰ φθάσωμεν εἰς τὸν Πόλον!»

Καὶ ἐξηκολούθησεν ὡς ἐξῆς.

«Ἐν πρώτοις ἡπειρος εἶναι ἡ σχηματίζουσα
τὸ σκουροειδὲς ἄκρον τοῦ πόλου; ἢ μήπως εἶναι
θλάσσα, ὁ δὲ πλοίαρχος Νάρες δὲν εἶχεν ἄδι-
κον ὀνομάσας αὐτὴν Παλαιοκρυσταλλικὴν, δη-
λαδὴ θάλασσαν τῶν παλαιῶν πάγων; Ἀπαντῶν
εἰς τὴν τελευταίαν ταύτην ἐρώτησιν, λέγω:
Δὲν τὸ πιστεύομεν.

— Δὲν ἀρκεῖ νὰ μὴ τὸ πιστεύετε! ἀνέκραξεν
ὁ Ἐρικ Βαλδενάκ, πρέπει νὰ ἦσθε βέβαιοι!

— Λοιπὸν μάλιστα! εἴμεθα βέβαιοι! ἀπαντῶ
εἰς τὸν διακόψαντά με. Ναί! εἶναι στερεὰ γῆ
καὶ οὐχὶ θάλασσα ἡ ὑπὸ τῆς Ἐταιρίας ἀγορα-
σθεῖσα χώρα ἣτις ἀνήκει σήμερον εἰς τὰς Ἡνω-
μένας Πολιτείας, μὴ δικαιοῦμένης οὐδεμιᾶς
Εὐρωπαϊκῆς Δυνάμεως νὰ ἐγείρη ἀξιώσεις ἐπ'
αὐτῆς!»

Ψιθυρισμοὶ ἠκούσθησαν εἰς τὰ ἐδώλια τῶν
ἀντιπροσώπων τοῦ Παλαιοῦ κόσμου.

(Jules Verne)

* Ἑστία συνῆξις

Ἄφνης διακόπτεται ἡ ἀπόλυτος σιγὴ ὑπὸ τοῦ
ἡχοῦ βημάτων καὶ ἑμιλίας προσώπων ὀπισθεν
τῶν ῥοδῶν εὐρισκομένων. Ἰδίως διέκρινα γυ-
ναικεῖαν φωνὴν ἐπαναλαμβάνουσαν ἐπιμόνως:

— Marchez, Monsieur, s'il vous plaît.

Κατ' ἀρχὰς ὑπέθεσα ὅτι τὸ ὠραιότερον ἡμισυ
ἐρωτευμένου ζεύγους, ἔχον ἀποχρῶντας λόγους
νὰ ἀποπερατώσῃ τὸν πρῶτον περίπατον πρὶν
ἐξυπνήσῃ ὁ κόσμος, ἐδείκνυε σπουδὴν, ἐνῶ ὁ κύ-
ριος ἐφάνετο μᾶλλον διατεθειμένος νὰ ἀπολαύσῃ
ἀκόμη τὴν δρόσον τῆς θελκτικῆς πρῶιας. Ἀπέρι-
ψα ὁμῶς τὴν ιδέαν ταύτην, ὅτι ἡ αὐτὴ φωνὴ
ὄξεια πλέον, ὡς φωνὴ συζύγου ἐπιπληττούσης
τὸν ἄνδρα τῆς, ἐπανέλαθεν ὀργίλως:

— Mais marchez donc, Monsieur, s'il
vous plaît.

Καὶ ἤκουον συγχρόνως πάντ, πούτ, ὡσάν νὰ
ἐπιπτε ζύλον ἐπὶ τῆς ῥάχεως τοῦ σιωπηλοῦ κυ-
ρίου, πρὸς τὸν ὁποῖον τὸσον ἐντόνως ἀπέτεινε
τὸν λόγον ἡ γυνή.

Ἐρχισα ἤδη νὰ οἰκτίρω τὴν δυσάρεστον

σκηνὴν, τὸσον ἀντιφατικὴν πρὸς τὴν περίξ ἀρ-
μονίαν τῆς φύσεως, ὅτε διὰ τινος σχίσματος τοῦ
φρακτοῦ ἔπασαν τὰ βλέμματά μου ἐπὶ τοῦ χα-
ριτοδρότου ζεύγους.

Ἦτο γυνὴ νεαρὰ καὶ εὐρωστος, ἐνδεδυμένη
μετὰ πολλῆς χάριτος τὴν στολὴν τῶν χωρικῶν,
ἔλαυε δὲ ὄνον κατὰφορτον, πρὸς τὸν ὁποῖον ἐπε-
δαψίλευε τὸν τίτλον Monsieur.

Εἶνε ἀληθὲς ὅτι οἱ ἡμίγυμοι βραχιόνες τῆς,
τῶν ὁποίων ἡ στοργυλότης ἀπεδείκνυε στιβα-
ρότητα κατέφερον ἐπὶ τῆς ῥάχεώς του κτύπου
ἠχηρούς. Ἄλλ' ὁ ὄνος εἶτε ἀποσπώμενος ὑπὸ
ἐρωτικῶν ῥεμβασμῶν ἐξ ἐκείνων τοὺς ὁποίους
γεννᾷ ἡ αὔρα τοῦ Μαΐου, εἶτε κολακευόμενος
ὑπὸ τῆς ιδέας ὅτι τιτλοφορεῖται Κύριος, εἶχε
τὴν ἱποτικὴν ἀβρότητα νὰ προσποιῆται ὅτι
δὲν ἀντιλαμβάνεται τῆς ὀργίλου παραφορᾶς τῆς
ἐξηρηθισμένης γυναικός. Ἰσως δέ— οἱ φιλόσοφοι
λέγουσιν ὅτι ὁ ὄνος εἶνε τὸ φιλοσοφικώτερον τῶν
ζώων— ἐθεώρει καὶ τοὺς ῥαβδισμοὺς ὡς θωπείας!

Τέλος, ὅπως καὶ ἂν ἔχη τὸ πρᾶγμα, θὰ πα-
ραδεχθῆτε ὅτι ἡ θέσις ὄνου δρομένου ὑπὸ ὠραίας
γυναικός καὶ τιτλοφορουμένου Monsieur ὑπὸ
ὠραίων χειλέων εἶνε ὅπως δὴποτε ἀξιοζήλευτος.

*

Ὁ ὄνος ἀξιοζήλευτος τῆς χώρας, ὅπου πνέει
ὁ Mistral, πόσον μακαρίζω τὴν κοινωνικὴν θέσιν
ὑμῶν ἐν συγκρίσει πρὸς τοὺς ἐν τῷ ἄστει τῆς
Παλλάδος κατοικοῦντας πολυαριθμοὺς ἡμοφύ-
λους σας!— Οὐδέποτε θωπεύονται ἢ δέρονται
ὑπὸ ἀβρῶν χειρῶν ὠραίας γυναικός, καὶ χρησι-
μεύουσιν ὡς ἀλεξικέρανον μόνον τῆς ὀργῆς τοῦ
κυρίου των, διότι ὅσάκις οὗτος ἔχει δυσαρσεκείας
κατὰ τρίτου προσώπου, ὁ θυμὸς του ἐκδηλοῦται
εἰς ζυλοκοπήματα καταπίπτοντα ἐπὶ τῆς ῥά-
χεώς τοῦ ὄλους ἀθώου ὄνου του. — Ὅχι μόνον
κύριος δὲν τιτλοφορεῖται ποτὲ ὁ (τετράπους) ὄνος
ἀλλὰ τὸναντίον λέγεται «γαϊδάρος» ὅπερ εἶνε
ἴσως μοχθηρὸς ὑπαινιγμὸς ἀποβλέπων τὴν ὀλί-
γον τι ὑπὲρ τὸ δέον ἠχηρὰν φωνὴν του, οὐδέποτε
τῷ λέγεται s' il vous plaît — ἂν ἀγαπάτε —
τὸναντίον ὑβρίζουσι βαναυσότατα τὴν ὑποτι-
θεμένην θρησκείαν του, τὴν πίστιν του, τὸν θεὸν
του, καὶ ἀπειλοῦσι τὴν οἰκογενειακὴν του τιμὴν
καὶ τὰ κόκκαλα τοῦ πατρός του!

Πλὴν πρὸς θεοῦ, κύριε, τί ἐπάθετε σήμερον
καὶ μᾶς ἑμιλεῖτε περὶ ὄνων; Δὲν πηγαίνετε καλ-
λίτερα εἰς καμμίαν λέσχην ὄνηλατῶν ἢ δὲν γρά-
φετε αὐτὰ τὰ πράγματα μᾶλλον εἰς κτηνοτροφι-
κὸν ἐγχειρίδιον χάριν τῶν ἐνδιαφερομένων κτη-
νοτρόφων; ἐν τίνι δικαιοῦματι νομιζετε ὅτι ἡμεῖς
ἐνδιαφερόμεθα τάχα περὶ τῶν ὄνων; Ταύτας καὶ
παρομοίας ἐρωτήσεις θὰ κάμωσιν ἴσως οἱ ἀνα-
γνώσται τῆς καλῆς «Ἑστίας» βλέποντες τὴν
ἐπιγραφὴν τοῦ παρόντος ἀρθρου.

Ἐγὼ λοιπὸν ἀνάγκην νὰ δικαιολογήσω τὸ
θέμα μου;

Ὅχι, κυρίαι καὶ κύριοι, ὁ ὄνος εἶναι πλάσμα
τῆς φύσεως ὑποπίπτον ἀνά πᾶν βῆμα εἰς τὰς
αἰσθησεις μας. Τῶν Ἀθηναίων ἡ χώρα χιλιάδας
ὄνων τρέφει τώρα, καὶ ὡς ἄνθρωποι ἀνεπτυγμέ-
νοι, ὀφείλομεν νὰ ἔχωμεν μικρὰν δόσιν ἐνδια-
φέροντος καὶ περὶ τῆς ἱστορίας, τῆς καλλολογίας,
τοῦ χαρακτῆρος καὶ τοῦ βίου τοῦ ἐν μέσῳ ἡμῶν
βιοῦντος φιλοσοφικοῦ τούτου τετραπόδου.

*

Ἡ πατρίς τοῦ ὄνου δὲν εἶνε θετικῶς γνωστή.
Ὁ Σινσὼν παραδέχεται δύο ἀρχικὰς γενεὰς
ὄνων τὴν ἀφρικανικὴν (ἰθαγενῆ τῆς Αἰγύπτου)
καὶ τὴν εὐρωπαϊκὴν (ἰθαγενῆ τῆς Νοτίου Ἰσπα-
νίας), αἱ ὁποῖαι ἐξαπλωθεῖσαι εἰς ὅλας τὰς πέριξ
τῆν Μεσογείου χώρας τῆς Εὐρώπης Ἀσίας καὶ
Ἀφρικῆς καὶ ἀναμιγθεῖσαι παρήγαγον τὰς νῦν
ὑπαρχούσας παραλλαγὰς. Ἐν Ἑλλάδι ἀπαντῶ-
μεν ἀμφοτέρους τοὺς τύπους, καθαρὸς καὶ ἀνα-
μιγμένους εἰς διαφόρους βαθμοὺς.

Εἰς τὸν ἀφρικανικὸν τύπον ἀνήκουσιν οἱ λίαν
διαδεδομένοι ἐν Ἑλλάδι μικροσκοπικοὶ ἐκεῖνοι
ὄνοι, τῶν ὁποίων τὸ χρῶμα εἶναι τεφρόχρονον,
ἐνίοτε σχεδὸν ἀργυροειδές, ἐνῶ ἐπὶ τῆς ῥάχεώς
των ἐκτείνεται ὠραία μέλαινα γραμμὴ. Εἰς αὐ-
τὴν ἀνήκουσι καὶ οἱ μεγαλόσωμοι κατάλευκοι
ὄνοι τῆς Αἰγύπτου καὶ Ἀθησινίας οἱ ὁποῖοι
ἐνεκα τοῦ ἀξιοπρεποῦς καὶ ἐπιβλητικῆς ἀναστή-
ματός των καὶ τοῦ ταχείου βαδίσματος ἀντικα-
θιστῶσιν εἰς τὰ θερμὰ ἐκεῖνα κλίματα τὸν ἵππον.

Εἰς τὸν Εὐρωπαϊκὸν τύπον ἀνήκουσιν οἱ στι-
βαροὶ ἐκεῖνοι καστανόχρωμοι ὄνοι μετὰ πυκνοῦ
ἔριοειδοῦς τριχώματος, τοὺς ὁποίους ἀνατρέφουσιν
οἱ εἰς τὰ ψυχρὰ ὄρεινά μέρη κατοικοῦντες Βλα-
χοποιμένες ἐν Ἑλλάδι.

Ὅσοι τῶν ἀνθρώπων εἶναι προικισμένοι διὰ
δόσεως τινος παρατηρητικοῦ καὶ ἔχουσιν ἴσως
καὶ φλέβα ζωγραφικῆς ικανότητος θὰ παρατή-
ρησαν ἤδη ὅτι οἱ ὄνοι ἔχουσι καὶ οὗτοι διαφο-
ρους φυσιογνωμίας καὶ ὅτι οἱ δύο ἀναφερόμενοι
ἐνταῦθα τύποι διαφέρουσιν ἀρκετὰ ὡς πρὸς τὴν
ἀέφρασιν τοῦ προσώπου.

Οἱ ὄνοι τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ τύπου ἔχουσι τὸ
μέτωπον πλατὺ καὶ βραχὺ καὶ, ἐν ᾧ τὸ χρῶμα
τῆς κεφαλῆς εἶναι βαθὺ καστανόχρονον ἐκτείνει-
ται πέριξ τοῦ στόματος καὶ τῆς ῥινὸς στεφάνη
λευκῶν τριχῶν, ἀργυροειδῶν τριχῶν, ἀποτε-
λοῦσα χαρακτηριστικωτάτην ἀντίθεσιν πρὸς τὸ
ἐπίλοιπον πρόσωπον. Οἱ ἄρρενες τοῦ τύπου
τούτου κρατοῦσι συνήθως τὴν κεφαλὴν ὑψηλὰ
καὶ τὰ πυκνόμαλλα ὧτα ὑπερψώνως ἀνωρθω-
μένα, καὶ βλέπομεν μεταξύ αὐτῶν φυσιογνωμίας
φαιδρᾶς καὶ ζωηροῦς καὶ εὐκινήτους ὀφθαλμοῦς.

Τὸναντίον οἱ ὄνοι τοῦ Ἀφρικανικοῦ τύπου
ἔχουσι μέτωπον στενὸν καὶ ἐν γένει πρόσωπον

ἐπίμηκες, ὀφθαλμούς μικρούς ἐπισκιαζομένους πολὺ ὑπὸ τῶν ὀφρύων. Πάντα ταῦτα δίδουσι εἰς τὴν φυσιογνωμίαν ἔκφρασιν μελαγχολικὴν κάπως, ἥτις ἐπαυξάνεται εἰς τὰ γεροντότερα ζῶα, τὰ ὅποια ἔχουσι τοὺς ὀφθαλμούς ἡμικλειστοὺς, τὰ χεῖλη χαλκρῶς κρεμασμένα καὶ κρατοῦσι τὴν κεφαλὴν καὶ τὰ ὦτα ὡς νὰ πρόκειται νὰ τοὺς κυριεύσῃ ὁ ὕπνος.

Διὰ τοῦτο οἱ ζωγράφοι πειθόμενοι εἰς τοὺς νόμους τῆς ἁρμονίας, ὁσάκις παριστώσι γέροντα ἐπαίτην ἢ Αἰγυπτίαν χανοῦμ ἐπὶ ὄνου, δίδουσι εἰς τὸ ζῶον τοῦτο τὴν χαλαρὰν, ἡρεμον καὶ ἀποκοιμισμένην φυσιογνωμίαν τοῦ ἀφρικανικοῦ τύπου, ἐνῷ ὅταν πρόκηται νὰ παραστήσωσι τὴν φαιδρὰν εἰκόνα ὀνοδρομίας ἢ τὰς κωμικὰς περιπετειὰς ἀδεξίου ἵππέως ἐπὶ ἀτιθάσσου ὄνου, δίδουσι εἰς τὸ ζῶον τὴν ζωηρῶς χρωματισμένην, ἀποφασιστικὴν καὶ πεισμακτώδη φυσιογνωμίαν τῶν ὄνων τῆς Εὐρωπαϊκῆς γενεᾶς.

*

Οἱ ὄνοι δὲν ἀντέχουσι εἰς τὸ ψῦχος καὶ διὰ τοῦτο δὲν τοὺς εὐρίσκομεν ἐν τῇ Βορείῳ Εὐρώπῃ. Ὁ ὄνος εἰς βόρεια κλίματα ζῆ μόνον ὑπὸ τὸν ὄρον νὰ ἔχη στάβλον θερμὸν καὶ τροφὰς ἀφθόλους· δὲν εἶναι πλέον τὸ ὀλιγαρκὲς καὶ ὀλιγοδάπανον ἐκεῖνο ζῶον, τὸ ὅποιον γνωρίζομεν ἡμεῖς.

Ἐν τῇ πόλει Ζυρίχη ἔζων πρό ἐτῶν δύο ὄνοι καὶ ὁσάκις ἐξήρχοντο ἀνὰ τὰς ὁδοὺς σύροντες συνήθως φορητὸν ἀμαξίον μικρῶν διαστάσεων, ἦμιλοι περιέργων ἐσχηματίζοντο περίῳ ὡς νὰ ἐπρόκειτο περὶ βασιλικῆς ἀμάξης. Δυστυχῶς τὸ ἐν ἐκ τῶν σπανίων τούτων ζῶων ἀπέθανε πρό τινος καὶ ἔκτοτε ἡ συμπαθὴς αὕτη πόλις μόνον ἕνα ὄνον ἔχει τὴν τιμὴν νὰ ἀριθμῆ μεταξὺ τῶν κατοίκων τῆς.

Εἰς τὸ Ποατοῦ τῆς Γαλλίας, ἐν τῷ μέσῳ τῶν χλοερῶν λιθαδίων, τὰ ὅποια ὑπάρχουσι ἐν τῷ γλυκεῖ ἄλλ' ὑγροτάτῳ κλίματι τῆς Δυτικῆς Γαλλίας, οἱ ὄνοι τῆς Εὐρωπαϊκῆς γενεᾶς ἔλαβον ἀπίστευτον ἀνάπτυξιν. Τὸ ἀνάστημά των εἶναι σχεδὸν ἐνός καὶ ἡμίσεος μέτρου, οἱ πόδες των εἶνε ὀγκώδεις καὶ ἔχουσι ἀρθρώσεις ἰσχυροτάτας καὶ ὄνυχας πλατεῖς. Τὸ στιβαρὸν τοῦτο ζῶον δύναται ν' ἀντικαταστήσῃ τὸν ἵππον εἰς τὴν ἔλασιν φορητῶν ἀμαξῶν, καὶ τὸν βοῦν εἰς τὸ ἄροτρον. Ἀλλὰ δὲν εἶνε αὐτὸς ὁ προορισμὸς τῶν ὄνων τοῦ Ποατοῦ. Ὅσοι ὄνοι γεννῶνται ἐκεῖ πωλοῦνται κατὰ τὰς μεγάλας πανηγύρεις εἰς τοὺς πανταχόθεν συρρέοντες ξένους κτηνοτρόφους ἀντὶ πολλῶν χιλιάδων δραχμῶν ἕκαστος.

καὶ ὁ μόνος προορισμὸς των εἶνε ἡ παραγωγή ἡμιόνων. Ἡμεῖς ἐδῶ θαυμάζομεν ἐνίοτε τοὺς ἔλαφρους ἀλλ' ἰσχυροτάτους ἰταλικούς ἡμιόνους τοῦ Πυροβολικοῦ μας, οἱ ὅποιοι ὑπερέχουν κατὰ τὸ ἀνάστημα τοὺς ἔγχωριούς ἡμιόνους, ἀλλὰ καὶ οὗτοι καὶ ἐκεῖνοι εἶνε νάνοι· ἐν συγκρίσει πρὸς τοὺς ἡμιόνους ἐκείνους, οἵτινες παράγονται ἐκ τῶν κολοσσίων ὄνων τοῦ Ποατοῦ καὶ τῶν ἀθλητικῶν φορβάδων τῶν βαρέων γενῶν τῆς Βορειοδυτικῆς Εὐρώπης.

Οἱ μεγαλόσωμοι ἡμιόνοι τῆς Γαλλίας εἶναι ζωολογικὸν θαῦμα. Τί βάρος, τί ὄγκοι μυῶν! Οὐχὶ ὡς προῖον ἵππου καὶ ὄνου, ἀλλ' ὡς γέννημα ἐλέφαντος καὶ καμήλου δύνανται νὰ ἐκληθῶσιν τὰ πελώρια αὐτὰ φορητά.

Εἰς τοὺς ἡμιόνους τούτους τοῦ Πυροβολικοῦ, τοὺς σύροντας μεγάλα βάρη, ὡς καὶ εἰς τοὺς ἔλαφρα φορτὰ ἐλκοντας, παρατηρεῖται πάντοτε φυσιογνωμίαι ὑπενημιζούσα τὸν τύπον τοῦ εὐρωπαϊκοῦ ὄνου.

*

Δὲν ἐπιχειροῦμεν ν' ἀπαριθμήσωμεν τὰς πολλὰς καὶ ποικίλας ὑπηρεσίας ἃς παρέχει ὁ ὄνος εἰς τὸν ἄνθρωπον τῶν μεσημερινῶν χωρῶν. Οἱ μικροὶ γεωργοί, οἱ κηπουροί, οἱ λαχανοπῶλαι, οἱ πλανόδιοι ἔμποροι καὶ πάντες, ὅσοι οὔτε τὰ μέσα ἔχουσι, οὔτε τὰς ἀπαιτουμένους γνώσεις νὰ συντηρῶσιν ἵππον, εὐρίσκουσι ἐν τῷ ὄνῳ ἀχθοφόρον πιστόν, εὐπαιθέστατον, ὀλιγαρκέστατον καὶ ὀλιγοδάπανον. Φαντασθῆτε πόσαι εἶναι αἱ μετακομίσεις μικρῶν ποσοτήτων ἔμπορευμάτων, αἵτινες ἐκτελοῦνται εἰς τὰς ἀγορὰς τῶν πόλεων ὑπὸ τῶν κηπουρῶν καὶ γεωργῶν διὰ τῶν ὄνων. Ἐν ἔλλειψει ὄνου οἱ κηπουροὶ ὀφείλουσι ἢ νὰ συντηρῶσιν ἵππον, ὑπερδιὰ τοὺς περισσότερους θὰ ἦτο δαπάνη ἀνέφικτος, διότι ἡ συντήρησις τοῦ ἵππου στοιχίζει παρά πολὺ ἢ πρέπει ἕκαστος νὰ κάμνῃ μόνος του τὸν ἀχθοφόρον. Βλέπετε λοιπὸν ὅτι ὁ περιφρονημένος ὄνος ἀνακουφίζει τὴν ἀνθρωπότητα, καὶ δὴ οὐχὶ μόνον τὴν μικρὰν εὐποροῦσαν μερίδα τῶν ἀνθρώπων, ἀλλὰ τὸ μέγα πλῆθος τῶν πτωχῶν, ἀπαλλάττων αὐτοὺς ἐπαχθοῦς ἐργασίας. Ὅπου δὲν ὑπάρχουσι ὄνοι ὁ λαὸς κατανατᾶ κυριολεκτικῶς «χαμαῆς λαός», ἐνῷ ὅπου ὑπάρχουσι τοιοῦτοι, ὁ λαὸς διάγει τὸν βίον ἀνετώτερον, διότι ὁ ὄνος γίνεται ἀχθοφόρος του. Διὰ τοῦτο λοιπὸν παρακαλῶ ὅλους ὅσοι ἔχουσι ἔμφυτὸν τι αἰσθημα δίκαιοσύνης νὰ μὴ περιφρονῶσι τοὺς ὄνους, ἀλλ' ὁσάκις τοῖς δίδεται εὐκαιρία νὰ προστατεύωσι τὸ χρησιμώτατον αὐτὸ τετράποδον.

*Ἐπιτελετὸ τέλος

ΠΑΙΝΟΛΑΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ.

ΠΕΡΙ ΤΗΝ ΓΗΝ

ΟΙ ΜΑΡΓΑΡΙΤΑΙ

Κατὰ τινὰ μουσουλμανικὴν παράδοσιν ὅτε ἡ Εὐὰ ἐξεδιώχθη τοῦ παραδείσου, ἀπεσύρθη ἐν τῇ νήσῳ Κεῦλάνῃ κλαίουσα νυχθημέρον. Τὰ δὲ δάκρυά της καταπίπτοντα εἰς τὰ θαλάσσια κύματα μετεβάλλοντο εἰς μαργαρίτας.

Ἡ ἀλιεῖα τῶν μαργαριτῶν ἐνεργεῖται περιοδικῶς ἐν τῷ κόλπῳ τοῦ Condatchy. Ἐπὶ τῆς ἀγῆου καὶ ἐρήμου ταύτης παραλίας προσέρχονται κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς ἀλιείας χιλιάδες ἀνδρῶν διαφόρων ἐθνικότητων, φυλῶν, ἐπιτηδευμάτων. Τὸ πολυάσχολον τοῦτο πλῆθος, αἱ σκηναὶ καὶ αἱ καλύβαι, τὰ πανταχῶς ὑψούμενα γραφεῖα καὶ καφενεῖα, οἱ ἐλιγμοὶ τῶν πλοίων, ἡ κίνησις τῶν ἐφοπιστῶν καὶ τῶν ἔμπορων ἀποτελοῦσι περιέργον θέαμα. Οἱ σωροὶ τῶν ὄστρεων ἀπέχουσι περὶ τὰ 20 μίλλια τῆς παραλίας, εἰς βάθος 6 ἢ 8 ὄργυιων. Ἐξετάζονται περιοδικῶς ὑπὸ εἰδικῶν πρακτόρων, ἀναλόγως δὲ τῆς ποσότητος καὶ τῆς καταστάσεως τῶν μαλακίων, ἡ κυβερνήσις ὀρίζει τοὺς εἰς τοὺς ἀλιεῖς ἐκχωρηθησομένους ὄχθους. Πιστεύουσι ὅτι τὸ μαργαριτοφόρον ὄστρακον ὠριμάζει ἐντὸς 7 ἕως 9 ἐτῶν. Μετὰ τὴν πάροδον τοῦ χρόνου τοῦτου ὁ μαργαρίτης ἀναπτυσσόμενος ἐνοχλεῖ τὸ ζῶον τὸ ὅποιον τὸν ῥίπτει ἐκ τῆς κόγχης αὐτοῦ.

Ἡ ἀλιεῖα διαρκεῖ περὶ τοὺς δύο μῆνας, ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ Φεβρουαρίου μέχρι τῶν ἀρχῶν τοῦ Ἀπριλίου. Τὴν δεκάτην ἑσπερινὴν ὥραν, κανονιστικῶς δίδει τὸ σημεῖον, πάντα δὲ τὰ πλοίαρια ἀπέρχονται, ὠθούμενα ὑπὸ τῆς γηγίνης αὔρας· ἐπανερχονται δὲ περὶ τὴν δεῖλην τῆς ἐπομένης φερόμενα ὑπὸ τῆς θαλασσίας αὔρας. Κανονιστικῶς ἀγγέλλει τὴν ἐπανάδον τῶν ἐφοπιστῶν καὶ ἔμπορων, περιέργοι καὶ κυβερνηταὶ πλοίων συνοστίζονται εἰς τὴν ἀκτὴν μετ' οὐ πολὺ δὲ πᾶσα ἡ συγκομιδὴ ἀποδιβάσεται.

Τὸ πλῆρωμα ἕκαστου πλοίου ἀποτελεῖται ἐκ δέκα καυτῶν καὶ δέκα δυτῶν.

Ἐκ παιδικῆς ἡλικίας εἰθισμένος πρὸς τὸ ἐπάγγελμα του, ὁ δῦτης τῆς Κεῦλάνης ποιεῖται χρῆσιν τῶν ποδῶν αὐτοῦ ὡς χειρῶν. Διὰ τοῦ μεγάλου δακτύλου τοῦ δεξιοῦ ποδὸς δράττεται σχοινίου ἐφ' οὗ ἐπικρέματα βαρῆς λίθος ὅστις καὶ τὸν σύρει πρὸς τὰ ὕδατα· διὰ δὲ τῆς δεξιᾶς χειρὸς κρατεῖ ἕτερον σχοινίον τῆ βοήθειά του ὁποῖου ἀνέργεται. Διὰ τοῦ μεγάλου δακτύλου τοῦ ἀριστεροῦ ποδὸς κρατεῖ μικρὸν δίκτυον ἐν ᾧ ἐναποθέτει τὰ ὄστρακα, διὰ δὲ τῆς ἀριστερᾶς χειρὸς σφίγγει τοὺς ῥώθωνας. Εἶτα κλείει τοὺς ὀφθαλμούς, συλλέγει ταχέως ὅτι ἂν δυνθῆ, καὶ ἀφίων τὸ φέρον τὸν βαρὺν λίθον σχοινίου, ποιεῖ σημεῖον ὅπως τὸν ἀναδιβάσῃ καὶ εἰσέρχεται εἰς τὸ πλοῖον μετὰ τῆς λείας του. Μόλις παρέμεινε ἐν τῇ θαλάσσῃ ἐν ἡμισυ ἢ δύο λεπτά, καὶ εἶνε ἐξησθενημένος συχνάκις δὲ ἐκρέει τοῦ στόματος τῶν ὕτων καὶ τῶν ῥωθῶνων τοῦ αίμα. Μετ' οὐ πολὺ ὅμως ἀναλαμβάνει καὶ ἄρχεται πάλιν ἐργαζόμενος. Δύται τινὲς κατέρχονται τεσσαρακοντάκις ἢ πενηνκοντάκις τῆς ἡμέρας. Τινὲς οὕτως διαμένουσι εἰς τὰ θαλάσσια βάρη τρία, τέσσαρα ἐνίοτε δὲ καὶ πέντε λεπτά, ἀλλὰ τοῦτο εἶνε σπανιώτατον.

Τὸ ἐκφοβίζον ἰδίαν τοὺς εὐκινήτους καὶ γενναίους τούτους ἀνδρας εἶνε ὁ κροκίδειλος. Ὅπως προφυλαχθῶσι ἀπὸ τοῦ κινδύνου τούτου καταφεύγουσι εἰς τὰς γοπητεῖας καὶ τὰς ἐπωδάς. Ὅλην τὴν νύκτα διαρκούσης τῆς ἀλιείας, οἱ μάγοι τῆς χώρας εἶνε ἐπὶ τῆς ἀκτῆς, τονθορίζοντες πρὸς τὸν αἴρα καὶ ποιούντες παντοσεδεῖς μαρφασμούς πρὸς ἀπομάκρυνσιν τοῦ φοβεροῦ ζῴου.

Μ' ὅλα τὰ πρὸς σωτηρίαν των μέσα ταῦτα, πλεῖστοι δύται κατασπαράσσονται καὶ ἀκρωτηριάζονται· τότε δὲ ὁ προστατεύων αὐτοὺς μάγος διηγεῖται ὅτι εἰς τοὺς ἐξορκισμούς αὐτοῦ προσελήθη ὑπ' ἄλλου μάγου ἐχθροῦ του, καὶ ὅτι ἐγένετο θῦμα μεγάλης προσοξίας.

Ὅταν συμπληρωθῇ ἡ ἐκφόρτωσις τῶν πλοίων, οὐδεὶς γνωρίζει ἀμέσως τὴν ἀξίαν τῶν συλλεχθέντων. Δὲν ἀνοίγουσι τὰ ὄστρακα ἐκ φόβου μήπως βλαθῶσι οἱ ἐν αὐτοῖς ἐμπεριεχόμενοι μαργαρίται, ἀλλὰ σωρεύουσι αὐτὰ ἐντὸς λάκκων ἡμίσεος ποδὸς βάθους, διὰ ψιθίων διεσκευασμένων. Ἐκαστος ἐφοπιστής, ἕκαστος κερδοσκόπος ἔχει ἰδίους λάκκους διὰ φραγμῶν περιβεβλημένους, ἐντὸς τῶν ὁποίων τὰ ὄστρακα θνήσκουσι καὶ σήπτονται. Ἡ σήπιδων αὕτη διαχρεῖ ἀνυπόφορον δυσωδίαν εἰς πολλῶν μιλιῶν ἀπόστασιν, ὁ δ' ἀήρ διαμείνει μεμολυσμένος μέχρις οὗ οἱ ἐτησιαὶ καὶ ὁ σφοδρὸς λίψ καθαρίσωσι αὐτόν.

Ἀλλὰ τὰ σκληρὰ ὄστρακα ἀποσυντίθενται ἐκ τῆς σήψεως, οἱ δὲ μαργαρίται ἐξάγονται εὐκόλως. Τότε καθαρίζονται, εἶτα δὲ διὰ ψιλῶν κοσκίων διαφόρων μεγεθῶν διαιροῦνται εἰς δεκάδα κατηγοριῶν, ἀπὸ τῶν χονδρῶν φαινῶν μαργαριτῶν τῶν προωρισμένων διὰ τὰ βασιλικά διαδήματα καὶ τὰ κοσμήματα τῶν κυριῶν μέχρι τῆς μαργαριτοφόρου κόνεως τῆς πωλουμένης μετὰ τὸ κοῖλον.

Ἐν τῷ Περσικῷ κόλπῳ ὑπάρχουσι μαργαριτοφόροι ὄχθοι πολλῶν σπουδαιοτέρων τῶν τῆς νήσου Κεῦλάνης, ἐκτεινόμενοι ἐπὶ μεγάλου μέρους τῆς Περσικῆς παραλίας ὡς καὶ ἐφ' ἀπάσης τῆς Ἀραβικῆς. Ἡ ἀλιεῖα ἀρχεται κατὰ τὸν μῆνα Ἰούνιον καὶ ἐξακολουθεῖ μέχρι τοῦ Σεπτεμβρίου. Ὁ Ταβερνιὲ περιέγραψε τὸν τρόπον τῆς ἀλιείας ὅστις εἶνε σχεδὸν ὁ αὐτὸς μετὰ τῆς Κεῦλάνης.

«Προσδένουσι, λέγει ὁ διάσημος περιηγητὴς, σχοινίον ὑπὸ τοὺς βραχίονας τῶν δυτῶν, οὕτινος τὴν ἄκραν κρατοῦσι οἱ ἐν τῷ πλοίῳ· φέρουσι προσδεδεμένον διὰ σχοινίου ἐπὶ τοῦ μεγάλου δακτύλου τοῦ ποδὸς λίθον 18 ἕως 20 λιτρῶν βάρους, οὕτινος τὴν ἄκραν ὠσαύτως κρατοῦσι οἱ ἐν τῷ πλοίῳ· ἐπὶ πλέον δὲ δίκτυον τι ἐν εἶδει σάκκου, οὗ τὸ στόμιον ὅπως μένη ἀνοικτὸν περιβάλλεται διὰ στεφάνης. Τότε ὁ δῦτης βυθίζεται, ἄμα δὲ φθάσῃ εἰς τὸν βυθόν, ὅπου καὶ κατέρχεται πάραυτα ἕνεκα τοῦ βάρους τοῦ λίθου, ἐν φέρει ἐπὶ τοῦ μεγάλου δακτύλου τοῦ ποδὸς, τὸν ἀραιροῖ τάχιστα, κρατοῦσι δ' αὐτὸν οἱ ἐν τῷ πλοίῳ. Ἐφ' ὅσον ὁ δῦτης ἀντίγει, ῥίπτει ὄστρακα εἰς τὸ δίκτυον, ἄμα ὅμως αἰσθανθῆ αὐτὸν ἐξασθενούμενον, σύρει τὸ σχοινίον δι' οὗ εἶνε δεδεμένος, οἱ δ' ἐν τῷ πλοίῳ

ἀνασύρουν αὐτὸν ὅσον τὸ δυνατόν τάχιστα. "Ὅπως ἐκβάλλωσι τὰ ὄστρακα ἀπὸ τοῦ δικτύου καὶ ἀναλάβῃ ὁ δούτης, παρέρχεται τέταρτον περίπου τῆς ὥρας, μὲθ' ἃ βυθίζεται πάλιν. Οἱ ἔχοντες ἀνάγκη χρημάτων πωλοῦσιν ἀμέσως ὅτι ἠλίευσαν, οἱ εὐπορώτεροι ὁμῶς φυλάττουν αὐτοὺς μέχρι τοῦ τέλους τῆς ἀλιείας. Ἀρίνουσι τὰ ὄστρακα κεκλεισμένα, ἅτινα ἀνοίγονται ἀφ' ἐαυτῶν ἐφ' ὅσον σήπονται. Ὑπάρχουσιν ὄστρακα τετράκις μεγαλύτερα τῶν ἐν Ρουὲν ἀλιευομένων ὧν ὁμῶς ἡ σὰρξ εἶνε ἀνοστοτάτη.»

Τὸ χρῶμα τῶν μαργαρίτῶν τοῦ Περσικοῦ κόλπου εἶνε γενικῶς υποκίτρινον, εἶνε δὲ ὀλιγοζήτητοι ἐν Εὐρώπῃ, καὶ περιζήτητοι ἐν Ἀνατολῇ.

«Ἐπὶ τῆς Ἀραβικῆς παραλίας λέγει ὁ Ταβερνιέ, τῆς ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τοῦ Πλινίου φημιζομένης, εὐρέθη ἐν ἔτει 1633 ὁ χονδρότερος καὶ τελειότερος μαργαρίτης ἐκ τῶν ἀνακαλυθέντων μέχρι σήμερον, καὶ μὴ ἔχων οὐδὲν ἐλάττωμα. Ἐπωλήθη εἰς τὸν βασιλεῖα τῆς Περσίας ἀντὶ 3200 τομανίων, ἦτοι ἀντὶ 1, 400, 500 δραχμῶν.»

Μαργαρίται ἀλιεῦνται εἰς πλείστα τῆς Εὐρώπης μέρη. Οἱ τῆς Ἀγγλίας ἦσαν ἄλλοτε περιώνυμοι, κατὰ δὲ τὸν Σουετῶνιον ἦσαν εἰς τῶν λόγων τῆς ἐκστρατείας τοῦ Κάισαρος εἰς τὴν ἦσον ταύτην. Ἡ ἐπιθυμία ὁμοῦ δὲν ἐκορέσθη, διότι οἱ μαργαρίται τῆς Βρετανίας δὲν ἦσαν οὔτε τὸσον ὥρατοι οὔτε τὸσον πολλοὶ ὥπως ἠλπίζε. Μόλα ταῦτα ἔλαβε ἕνα μέδιμον, ὃν προσέφερεν εἰς τὸν ναὸν τῆς Ἀφροδίτης.

Ἐν Ἀμερικῇ οἱ μαργαρίται ἦσαν γνωστοὶ καὶ περιζήτητοι πολὺ πρὸ τῆς ἀρίσεως τῶν εὐρωπαϊῶν. Ἀμα ὡς οἱ Ἰσπανοὶ ἐπάτησαν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὸ ὅποιον ἀνεκάλυψαν, ἐξεπλάγησαν ἰδόντες τοὺς ἀγρίους κεκοσμημένους δια ψαλλίων καὶ περιβεβαίον ἐκ μαργαρίτων καὶ τοὺς ἀρχηγούς τῶν Μεξικανικῶν φυλῶν λίαν ἐνδιαφερομένους διὰ τοὺς ὠραίους μαργαρίτας. Ἐν Φλωρίδῃ, κατὰ τὸν Φερδινάνδον δὲ Σότο, οἱ τάφοι τῶν ἀρχηγῶν ἦσαν κεκοσμημένοι διὰ μαργαρίτων, μετὰ δὲ τῶν δώρων ἅτινα ὁ Μοντεζούμας προσέφερε τῷ Φερδινάνδῳ Κορτές, κατὰ τὴν εἰς Μεξικὸν εἰσοδὸν του, συγκατελέγοντο περιδέραια ἐκ ρουβίνων, σμαράγδων καὶ μαργαρίτων, ἅτινα ἀπεστάλησαν εἰς τὸν Κάρολον Ε'.

Ὁ χώρος ἐν ᾧ ἠλιεύοντο οἱ μαργαρίται τῶν αυτοκρατῶν τοῦ Μεξικῆ ἐξετείνεται ἐπὶ εὐρείας παραλίας μετὰ τοῦ Ἀκαλπούκου καὶ τοῦ κόλπου Tehuantepec. Οἱ Ἰσπανοὶ ἀνεζήτησαν νέους χώρους ἐν τῇ θαλάσσει τῶν Καραϊβῶν, τοσοῦτο δ' ἐπέτυχον, ὥστε τάχιστα ἰδρύθησαν ἐν ταῖς ἀκαταῖς πόλεις εὐδαίμονες καὶ πλούσια ἐμπορικὰ γραφεῖα. Ἐν ἔτει 1530 ἡ αξία τῶν ἐκ τῆς ἀποικίας τῶν Καραϊβῶν εἰς Εὐρώπην ἀποσταλέντων μαργαρίτῶν ἀνῆρχετο εἰς 4,000,000 δραχμῶν. Ἀλλοτε πάλιν μετὰ τῶν εἰς Ἰσπανίαν εἰσαχθέντων μαργαρίτῶν εὐρέθη εἰς ἐκτιμηθεῖς 350,000 δραχμῶν. Τὴν ἀλιεῖαν ταύτην ἐξετέλουν οἱ Ἰνδοί, ὁ δὲ Λὰς Κάζας ὁ διάπυρος τοῦ Νέου Κόσμου ἀπόστολος, οὕτω πως περιγράφει τὰ δεινὰ αὐτῶν:

«Δὲν δύναται τις, λέγει, νὰ φαντασθῇ σκληροτέραν καὶ ἀποτροπαιότεραν τῆς τυραννίας ἣν οἱ Ἰσπανοὶ ἐξασκοῦσιν ὅπως συναθροίσωσι καὶ παγιώσωσι τοὺς πτωχοὺς Ἰνδοὺς, ὅπως αἰχμαλωτίσωσι καὶ μεταχειρισθῶσιν αὐτοὺς διὰ τὴν ἀλιεῖαν τῶν μαργαρίτων. Τὰ ὅσα ὑποφέρουσιν οἱ ἀτυχεῖς οὗτοι μόνον πρὸς τὰ δεινὰ τῆς κολάσεως δύνανται νὰ συγκριθῶσιν. Οἱ ἐν τοῖς χρυσορυχείοις ἐργαζόμενοι εἶνε πολὺ εὐτυχέστεροι. Τοὺς ἀναγκάζουσι νὰ βυθίζωνται εἰς τὴν θάλασσαν, εἰς βάθος πέντε ἕως ἐξ ὀργυιῶν. Κολυμβῶσι κρατοῦντες τὴν ἀναπνοὴν των, ὅπως ἀποσπῶσιν τὰς μαργαροφόρους κόγχας καὶ ἀνέρχονται ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς θαλάσσης μετὰ δικτύων πλήρων μαργαροφόρων κογχῶν, ὅπως ἀναπνεύσωσιν ὀλίγον. Ἐὰν παραμείνωσι πλέον τοῦ ὀρισθέντος χρόνου, ἄσπλαγγος Ἰσπανὸς ἐκεῖ που ἐν ἀκατίῳ εὐρισκόμενος, τύπτει αὐτοὺς ἀνηλεῶς, ἀρπάζων δ' αὐτοὺς ἐκ τῆς κόγχης τοὺς ὑποχρεώνει νὰ βυθισθῶσι ἀμέσως πρὸς ἐξακολουθήσῃ τῆς ἀλιείας. Ἀντὶ τροφῆς δίδουσιν αὐτοῖς τεμάχιον ἄρτου καὶ ἰχθῦος, οὐχὶ ὁμῶς ἀρκετοῦ ὅπως κορέσῃσι τὴν πεινᾶν των. Κλίβανον ἔχουσι τὸ σκληρὸν ἔδαφος, ἐφ' οὗ προσδένονται, ἵνα μὴ δραπέτευσωσι. Συνάκεις δὲ πνίγονται ἢ σπαράσσονται ὑπὸ τῶν θαλασσιῶν τεράτων ἅτινα καταδροχθίζουσιν αὐτοὺς ὀλοκλήρους».

Ἐνεκα τῆς πλεονεξίας καὶ τῆς σκληρότητος των οἱ Ἰσπανοὶ κατέστρεψαν τὴν ἀλιεῖαν τῶν παραγωγικῶν τούτων χώρων. Ὀλίγον κατ' ὀλίγον τὰ μεγάλα πρακτορεῖα ἐξηφανίσθησαν, καὶ αἱ ὠραῖαι οἰκίαι κατηρειπώθησαν· αἱ δὲ περὶ νησίδες ἐν αἷς τόσαι ἐστάθμμεον λέμβοι ἐγκατελείφθησαν.

Κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ 19 αἰῶνος ἀνεκαλύφθησαν ἐν τῷ κόλπῳ τοῦ Παναμᾶ καὶ τῆς Καλιφορνίας λαμπρὰ μαργαριτοφόρα ὄστρακα, ἀλλὰ τὰ ἐξ αὐτῶν ὠφελήματα δὲν ἦσαν ὅσα ἀνεμένοντο. Οἱ μαῦροι καὶ οἱ Ἰνδοὶ κακοπαθοῦντες καὶ κακῶς ὑπὸ τῶν Εὐρωπαϊῶν πληρωνόμενοι, ἀπέφευγον τὰ κινδυνώδη ταῦτα ὕδατα, ἐν οἷς μόνον διὰ τοῦ δόλου ἢ τῆς βίας προσήρχοντο βραδύτερον δ' ἕνεκα τῶν πολιτικῶν ἐπαναστάσεων ἢ δύσκολος αὕτη ἀλιεῖα ἐντελῶς ἐγκαταλείφθη.

Ἐν ἔτει 1825 ἀγγλικὴ τις ἐταιρεία ἀνέλαβε τὴν ἀλιεῖαν διὰ καλλιτέρου συστήματος, καὶ διὰ τοῦ νεωστὶ ὑπὸ δύο σοφῶν Ἀγγλων βελτιωθέντος καταδυτικοῦ κώδωνος. Ἀνδρείος καὶ εὐφυῆς ἀξιωματικὸς ἐστάλη εἰς Καλιφορνίαν ὅπως ἐξετάσῃ τὰς θέσεις τῶν ὄστράκων. Διὰ γενναίων δοκιμῶν παρέμεινε ἐπὶ πολλὰ λεπτὰ εἰς τὸν βυθὸν τῆς θαλάσσης, ἐβεβαίωσε δὲ ὅτι τὰ ὄστρακα ἦσαν τοποθετημένα ὑπὸ τοὺς θόλους τῶν βράχων, οὕτως ὥστε πρὸς σύλληψιν αὐτῶν ἢ χρῆσις τοῦ καταδυτικοῦ κώδωνος ἦτο ἀνοφελής. Ἐβεβαίωσε ὡσαύτως, ὅτι ἐδυσκολεύετο νὰ πείσῃ τοὺς ἐγχωρίους νὰ μετέρχωνται τὸ τοῦ δούτου ἐπάγγελμα, ἀπάντων φοβουμένων εἰδῶς τι παμμεγέθους κροκοδείλου, ὃν καλοῦσι τεντερέρου.

Κατ' ὁρῶσαν ὁμῶς νὰ ὀργανώσῃ ἔκτοτε κανονικὴν τινα ἀλλ' ὀλίγον ἐπικερδή ἀλιεῖαν.

(Μετάφρασις)

ΔΡΥΩΦ

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

ΑΝΑΛΕΚΤΑ

Ἡ ἀρχηγὸς τοῦ Στρατοῦ τῆς Σωτηρίας. Ἀπεβίωσεν ἐσχάτως ἐν Ἀγγλίᾳ γυνὴ διάσημος καταστάσα πρὸ τινος καιροῦ, ἥς τὸ ὄνομα συχνάκις ἀνεφέρετο εἰς τὰς ἐφημερίδας πάσης τῆς ὑψηλίου, ἢ κυρία Μπούθ, ἢ ἀρχηγὸς τοῦ «στρατοῦ τῆς σωτηρίας». Ἡ περιεργατὴ ἱστορία τῆς γυναικὸς ταύτης ἔχει ὡς ἐξῆς: Ἔζη ποτὲ ἱερεὺς τις διαμαρτυρούμενος μετὰ τῆς σύζυγού του. Ἦσαν ἀμφοτέροι ἄνθρωποι φανατικοὶ καὶ πρακτικοὶ ἄλλ' ἦσαν Ἀγγλοὶ καὶ διὰ τοῦτο δὲν εἶνε παράδοξον ἂν συνυπῆρχον ἐν αὐτοῖς αἱ δύο αὐτῆ ἀντίθετοι ἰδιότητες. Πτωχοὶ καὶ φιλόδοξοι ὄντες, ὠνεροπόλουν τὴν δοξάν καὶ τὸν πλοῦτον. Κατήγοντο ἐκ χώρας ὅπου πᾶσα παραδοξότης εἶνε ἐπιτετραμμένη, ἀλλ' ἀκριβῶς διότι ἐπιτρέπονται πᾶσαι, εἶνε δύσκολον νὰ εὕρῃ τις νέαν. Ἡ γυνὴ ἦτο εὐφυῆς, διὸ συνεβούλευσε τὸν φιλόδοξον σύζυγόν της τὸν ἐπιθυμοῦντα ν' ἀναλάβῃ τὰ πρωτεῖα ἐν τῷ μέσῳ τότε ἀσήμου πλήθους ἱερομένων, νὰ δημιουργήσῃ νέον δόγμα. Ὁ σύζυγος ἠκολούθησε τὴν συμβουλὴν της· ἀνῆλθεν ἐπὶ προχείρου ἄμβωνος καὶ ἐκήρυξε. Τὸν ἠκροάθησαν πολλοί, τὸν ἐνεπαιξάν, συνέβησαν ῥῆξεις. Ἐπὶ ἕνα μῆνα, κατὰ τὴν αὐτὴν ὥραν ὁ ἱερεὺς μετέβαινε εἰς τὸ αὐτὸ μέρος, ἀνήρχετο ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ προχείρου ἄμβωνος, ὅστις ἦτο ἄπλοος τις ἀκρογωνιαίος λίθος καὶ εὐδοκασεν. Μετὰ ὀκτῶ ἡμέρας· εἶχε τακτικὸς ἀκροατὴς, τοῦτέστι πιστοὺς. Ὅσοι τὸν εἶχαν ἐμπαίξῃ περισσότερο, συγκινηθέντες ἐκ τῆς εὐγλωττίας του πλήρους χονδροειδῶν εἰκόνων, ἀπὸ ἐπιθετικῶν ἐγένοντο σκεπτικοὶ ἠκροῶντο τὸν ἱερέα ὅστις ἔλαλε αὐτοῖς μετὰ χρηστότητος, ὅστις ἔειπε πρὸς αὐτοὺς τὰς χεῖρας, ἐνῶ δι' ἐπιδείξει χειρονομίας ἀπειμάκρυνε τοὺς εὐδαίμονας, τοὺς ὀφιπλοῦτους, τοὺς δούλους τῶν ἐγκοσμίων, ὅστις ἔλεγε πρὸς τοὺς πτωχοὺς: «Σεῖς εἴθε οἱ πλοῖσι, καὶ ἐκεῖνοι οἱ πτωχοὶ ἐξ αἰτίας τοῦ πλοῦτου των!» Παρὰ τὸν ἄμβωνα γυνὴ ὑψηλοῦ ἀναστήματος, πάντοτε μελανέμων ὅπως καὶ ὁ ἱερεὺς ἐπανελάμβανε: «Προσέλθετε πρὸς τὸν Ἰησοῦ!» Ἀπειτίετο δὲ πρὸς τὰς γυναῖκας, ἰδίως τὰς διεσφαιρμένας καὶ τὰς μεθύουσας, καὶ προσῆλθιτε αὐτὰς θαυμαστικῶς. Οὕτως ἤρξαντο τοῦ στοχασίου των, σπειράντες τυχαίως σπέρνον ὅστις ἐβλάστησεν, ὁ ἱερεὺς Μπούθ καὶ ἡ πρὸ μικροῦ ἀποθανοῦσα σύμβιός του. Ἡ δύνατο ὁ ἱερεὺς ἂν ἤθελε νὰ προσφέρῃ εἰς τὸν προτεσταντισμὸν τοὺς προσηλύτους του· πλὴν τοὺς ἐκράτησε δι' ἐαυτὸν καὶ ἰδρυσε προτεσταντισμὸν ἴδιον ὅστις δὲν ἦτο νέον τι σχίσμα προστιθέμενον εἰς τὰ πολυάριθμα ὑπάρχοντα ἤδη τῆς Ἀγγλικῆς ἐκκλησίας. Ἡ νέα αἵρεσις ἀντιθέτως πρὸς τὰς ὑπαρχούσας θρησκείας εἶχε τοῦτο κυρίως, ὅπως συνέβαινε εἰς τὴν ἐπιτυχίαν της, ἐπέτρεπεν εἰς τὰς γυναῖκας τὴν ἐξ ἄμβωνος διδασκαλίαν. Ὁ Στρατὸς τῆς Σωτηρίας ἀριθμεῖ σήμερον 8,000 ἀξιωματικούς καὶ 200,000 στρατιώτας, ἐκτείνει τὰς κατακτήσεις του ἐπὶ εἰκοσι διαφόρων χωρῶν καὶ δημοσιεύει εἰς δώδεκα γλώσσας 27 εβδομαδιαία φύλλα κυκλοφοροῦντα εἰς 600,000 ἀντίτυπα. Οἱ ὀπαδοὶ τοῦ δόγματος τούτου ἀνῆγαγον τὴν λατρείαν εἰς ἀκροτάτην λιτότητα· συνέχονται ἐντὸς αἰθούσης οἰκίδηποτε ἢν κοσμοῦσι διὰ τινῶν ση-

μαίων μόνον. Ἐχουσιν ὁμῶς ἐκκλησιαστικὴν μουσικὴν ὁροβιώδη καὶ κακόφωνον.

Ὁ Ἀλφόνσος Κάρρ καὶ ὁ ὑπηρετὴς Πλόκ. Ἐπὶ τῷ θανάτῳ τοῦ Κάρρ ὁ γαλλικὸς τύπος δημοσιεύει τὸ ἐξῆς χαριέστατον ἀνεκδοτόν: Κατὰ τὸ ἔτος 1860 ἐπρόκειτο νὰ παρασταθῇ εἰς τὸν παρισίνον θεάτρον Vaudeville ἡ «Νορμανδὴ Πηγελοπῆ» τοῦ Ἀλφόνσου Κάρρ. Ὅπως ἐποπτεῖται εἰς τὰς δοκιμὰς ἦλθεν ἐκ τοῦ ἐρημητηρίου τοῦ ὁ συγγραφεὺς καὶ ἐπιλοξενήθη ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ ἠθοποιοῦ Λαφονταίν. Ὁ ἠθοποιὸς οὗτος εἶχε ἐν ὑπηρετίᾳ καλούμενον Πλόκ ἔχοντα ὅλα τὰ προτερήματα τοῦ κόσμου καὶ ἐν μόνον ἐλάττωμα, ὅτι ἦτο μέθυσος. Κατὰ τὴν ἀφίξιν τοῦ Κάρρ ὁ κύριός του τὸν προσκαλεῖ καὶ τοῦ λέγει: «—Πλόκ, κύταξέ αὐτὰς τὰς ἡμέρας νὰ ἴσαι εἰς τὰ καλά σου καὶ συλλογίσου ὅτι εἶνε τιμὴ σου νὰ ὑπηρετῆς ἄνθρωπον ὡς τὸν κύριον Κάρρ. Εἰς ὅτι σε διατάττει νὰ ὑπακούῃς μόνον διαταγὰς καὶ τίποτε ἄλλο δὲν ἔχεις νὰ προσμένῃς ἀπ' αὐτόν. Ἡ τιμὴ ὅτι τὸν ὑπηρετεῖς ἀξίζει περισσότερο ἀπὸ ἐν εἰκοσάφραγκον. Με καταλαμβάνεις;» Ὁ ἠθοποιὸς ἤθελε νὰ ἐπιπῆ πρὸς τὸν Πλόκ ὅτι δὲν πρέπει νὰ προσμένῃ οὔτε νὰ λάβῃ φιλοδώρημα παρὰ τοῦ Κάρρ διὰ τὰς ὑπηρεσίας του, ἀλλ' ὁ πονηρὸς ὑπηρετὴς ἄλλως ἠρμήνευσε τοὺς λόγους τοῦ αὐθέντου σκοπιμῶς. Αἱ δοκιμαὶ διεζήτηγοντο ἐπιτυχῶς, καὶ ὁ Κάρρ ἐφαίνετο κατευχριστημένος, εἰς μιᾶν ἡμέραν ὁ Λαφονταίν ἐπανερχεται εἰς τὸν οἶκόν του ἐκ τοῦ θεάτρου καὶ δὲν τὸν εὐρίσκει πλέον ἐκεῖ. Ὁ ἐρημίτης ἐπόθησε τὴν ἐξοχὴν του, τὰ ἀνθη του, τὴν κόρην του Ἰωάνναν καὶ ἐφυγεν ἀποτόμως χωρὶς ν' ἀποχαιρετίσῃ τὸν ξενίζοντα αὐτόν, πρὸς ὃν δι' ἐπιστολῆς ἐξέφραξε τὰς εὐχαριστίας του καὶ ἔλεγεν ὅτι ἐφυγεν ἄνευ ἀποχαιρετισμοῦ ἀκριβῶς ἵν' ἀποφύγῃ τὸ ἐκ παντός ἀποχαιρετισμοῦ δυσάρεστον συναίσθημα. Πολλὰ ἔτη παρῆλθον ἔκτοτε καὶ ὁ Λαφονταίν προσηκθῆς ἐπανεληλυμένος ὑπὸ τοῦ ἀναχωρητοῦ τοῦ Ἀλφόνσου Πραραὴλ μετέβη τέλος εἰς τὴν ἐξοχὴν του. Μεταξὺ πολλῶν ἄλλων ὀμιλιῶν ἦλθεν ὁ λόγος καὶ εἰς τὴν φιλοξενιανέκεινθη. «—Ἀληθινά, τὸν ἔχεις ἀκόμη τὸν Πλόκ;» ἐρωτᾷ ὁ Κάρρ. — «Ὁχι, ἀπέθανε. — Ὁ κακόμοιρος! — Καὶ μάλιστα ὀλίγας ἡμέρας ἀφού ἐφύγατε» δὲν εἰζεύρω πῶς εὐρέθησαν εἰς τὰ χεῖρα του δύο εἰκοσάφραγκα. ἐπῆγε καὶ τὰ ἦπιε ὅλα ὡς ποῦ ἔσκασε. — Μὰ λοιπὸν ἐγὼ εἶμαι ὁ δολοφόνος του! — Γιατί; — Ὅταν ἐφυγα τοῦ ἔδωκα ἐν εἰκοσάφραγκον... — Καὶ δὲν τὸ ἐπῆρε βέβαια. — Μοῦ τὸ ἔδωκε πίσω καὶ μὴ εἶπε ὅτι σὺ τοῦ εἶχες ἐπιπῆ πῶς ἡ τιμὴ τοῦ με ὑπηρετεῖ ἀξίζει περισσότερο ἀπὸ ἐν εἰκοσάφραγκον. — Καὶ λοιπὸν, — Λοιπὸν τοῦ ἔδωκα δύο!»

Τὸ κρινολῆνον. Δὲν εἶνε μακρὰν ἢ ἡμέρα κατὰ τὴν ὀπίαν τὸ περίφημον κρινολῆνον, ἐν ἀπὸ τὰ γελοιωδέστερα ἐξαρτήματα τοῦ γυναικεῖου ἱματισμοῦ μετὰ τῶσαν χρόνων ἐκλείψιν, ἐπανερχεται καὶ πάλιν. Οἱ ἐν Παρισίοις ἐφευρέται τῶν γυναικείων σερμῶν πρὸ μικροῦ συνεληθέντες εἰς συνέδριον ὁμοφώνως ἀπεφάνθησαν ὑπὲρ τῆς ἐπανόδου αὐτοῦ διὰ λόγους ὅχι καλαισθησιας βέβαια, ἀλλὰ συμφέροντος. Εὐνονομένων τῶν διαστάσεων τοῦ σώματος διὰ τῶν χαλυβδίνων στερφῶν, ἡ ἔσθης καθίσταται πολὺ πλατυτέρα καὶ πρὸς κατασκευὴν αὐτῆς ἀπαιτεῖται περισσότερο ὑφασμα.

Γάμος ἐκ γραφογνωσίας. Πρὸ τινος ἐτελέσθησαν ἐν Παρισίοις οἱ γάμοι τῆς θυγατρὸς τοῦ Ἀλεξάνδρου Δουμᾶ υἱοῦ μετὰ τοῦ ὑποκόμητος Ἐρνέστου δ' Ὁτεριβ ὑπολογαγοῦ τῶν Οὐσσάρων. Περὶ τῆς λαμπρότητος τῆς ἐορτῆς πολλὰ ἐγράφησαν ἐν τῷ γαλλικῷ τύπῳ ἀλλὰ περὶ τῆς ἀρχικῆς αἰτίας τοῦ συνοικεσίου οὐδὲν ἐγράφη, ἐνῶ μετέγει αὐτὴ πολὺ τοῦ μυθιστορικοῦ καὶ ἡδύνατο νὰ χρησιμεύσῃ ὡς θέμα εἰς τὸν πάππον τῆς νύμφης ὡς μαρτυρεῖ ἡ πρὸς ἡμᾶς σταλείσα ἐπιστολὴ τοῦ κ. Υ. δὲ Λαστικ παλαιοῦ φίλου τοῦ κ. δ' Ὁτεριβ, ἣν εὐχαριστῶς δημοσιεύομεν. «... Γνωστὸν τυγχάνει εἰς τοὺς πολλοὺς ὅτι κατὰ τοὺς τελευταίους τούτους χρόνους ἀνεδείχθη τέχνη τις ἣ ἐπιστήμη, ἥτις συνίσταται εἰς τὴν ἀναγνώρισιν καὶ ἀνάλυσιν τοῦ χαρακτῆρός τινος ἐκ τῆς γραφῆς του· ἐκλήθη δὲ αὕτη «Γραφογνωσία». Πρὸς τὴν τέχνην ταύτην εἶχεν ἐκ νεαρᾶς ἡλικίας κλίσιν ὁ κ. δ' Ὁτεριβ, ἣν ἐνίσχυσε δι' ἐπιμόνου ἀσκήσεως καὶ μελέτης κατὰ τὴν διαμονὴν του ἐν τῇ προπαρασκευαστικῇ σχολῇ τῶν Ἰησουϊτῶν. Κατὰ δὲ τὰς διακοπὰς, ἅς διήρχετο ἐν τῇ ἐπαύλει δ' Ὁτεριβ, ἐφήρμοζε τὰς γνώσεις του ταύτας κατὰ τὰς ἐσπερίδας καὶ τὰς ἐκδρομὰς καὶ καθίστατο τὸ κέντρον πάσης διασκεδάσεως. Τῷ εἰδόμενῳ ἐπιστολὰς φίλων μας ἀγνώστων ὅπως εἰς αὐτὸν καὶ ἐκ τῆς μελέτης τῆς γραφῆς των ἐξῆγε συμπέρασμα περὶ τοῦ χαρακτῆρός των, τῶν προτερημάτων καὶ ἐλαττωμάτων των, μετὰ θαυμαστῆς ὄντως ὀξυδερκειᾶς καὶ ἀκριβείας. Κατ' ἀρχὴν ὅμως οὐδέποτε ἀπεκρίνετο περὶ γνωστῶν του προσώπων. Ὅσαίς δὲ ἀπειραθήμεν νὰ τὸν ἀπατήσωμεν, ἐπίδεικνύοντες τὴν γραφὴν γνωρίμου του ὡς προερχομένην δῆθεν παρ' ἄλλου ξένου, πάντοτε ἀνεγνώριζε τοῦτο καὶ ἤλεγχεν ἡμᾶς ἐπὶ τῇ πονηρίᾳ. Βραδύτερον εἰσῆλθεν εἰς τὴν στρατιωτικὴν σχολὴν τοῦ Σαιν-Σὺρ, ἐξήκολούθει δὲ καὶ ἐκεῖ ἐν ὧραις σχολῆς κατὰ παράκλησιν τῶν συμμαθητῶν του τὸ γραφογνωστικόν του ἔργον μετ' αὐτοῦστος ἐπιτυχίας. Μεταξὺ ἄλλων πολλῶν ἐδόθη ποτὲ εἰς αὐτὸν καὶ ἐπιστολὴ γυναικεῖα ἀνόνομος μὲ τὴν παράκλησιν νὰ καταβάλῃ ἰδιαιτέραν ὄλως προσοχὴν κατὰ τὴν μελέτην αὐτῆς. Ὁ κ. δ' Ὁτεριβ ἐπέδωκε μετὰ ζήλου εἰς τὸ ἔργον καὶ μετὰ τινος ὥρας ἔγραψε τὴν ἔκθεσίν του, δηλαδὴ τὴν ψυχολογικὴν ἀνάλυσιν τῆς ἐπιστολογράφου, ἣν ἔδωκεν ὑπογεγραμμένην ὅπως συνείθιζεν. Εἶχον παρελθὼν ἡμέραι ἔκτοτε, ὅτε ἠγγέλθη εἰς αὐτὸν ὅτι κύριός τις ἐπιθυμῇ νὰ τὸν ἰδῇ. Μεταβαίνει εἰς τὸ ἐντευκτήριον τῆς σχολῆς καὶ εὕρισκει ἐκεῖ τὸν Ἀλέξανδρον Δουμᾶ, τὸν πατέρα τῆς κόρης, εἰς ἣν ἀνῆκεν ἡ ἐπιστολὴ. Ὁ Δουμᾶς εἶνε καταγοητευμένος, κατενωσασμένος. Ὁ μέχρι τῆς γῆς ἀγνωστος δι' αὐτὸν νεανίας ἔγεινε διὰ μιᾶς φίλος φίλτατος. Τὸν θαυμάζει καὶ τὸν ἀποκαλεῖ μεγαλοφυᾶ τὸν παροτρύνει νὰ παραιτηθῇ τοῦ στρατιωτικοῦ σταδίου καὶ νὰ ἐπιδοθῇ εἰς τὸ στάδιον, ὅπερ διανοίγεται πρὸ αὐτοῦ πλήρης τιμῆς καὶ δόξης. Καὶ ὁ ταλαίπωρος δ' Ὁτεριβ μῆνει κατὰ-πληκτος, ἐμβρόντητος, διότι μέχρι τῆς στιγμῆς ἐκείνης δὲν εἶχε τὴν μεγάλην ἰδεάν περὶ πράγματος, ὅπερ ἐξετέλει χάριν ἀπλῆς παιδείας. Καὶ ὅμως ἐκ τούτου ἐξήρτατο ἡ τύχη, τὸ μέλλον του. Ἐν αὐτῷ ὁ ἐπιφανὴς δραματικὸς εὗρε τὸν καταλληλότερον γαμβρὸν διὰ τὴν κόρην του. Ἐσκέφθη βέβαια ὅτι ἐκεῖνος ὅστις τόσον καλά διείδε διὰ τῆς γραφῆς αὐτῆς τὰ μυχιαίτατα τῆς ψυχῆς τῆς, ἐκεῖνος ὅστις εἶ ἀποστάσεως ἀνεγνώρισε καὶ ἀνέλυσε τόσον ἀκριβῶς τὸν χαρακτῆρά τῆς, ἥτο ὁ ἀρμόζων σύντροφος τῆς ζωῆς τῆς, ὁ δυνάμενος ὑπὲρ πάντα ἄλλον νὰ ἐξασφαλίσῃ εἰς αὐτὴν εὐτυχὴ συμβίωσιν. Καὶ ἰδοὺ πῶς μετὰ τέσσαρα ἔτη ἀπὸ τῆς ἀναγνώσεως τῆς ἐπιστολῆς ἐκείνης ὁ ὑποκόμητος δ' Ὁτεριβ εἶδεν τὸ ὄνομά του εἰς τὴν ἀνόνομον ἐπιστολογράφον.»

Πρωτοφανῆς μονομανία. Συνήθως οἱ ἀμερικανοὶ καὶ οἱ ἄγγλοι διακρίνονται ἐπὶ ἰδιοτροπία καὶ μονομανία. Τώρα ἀναφάνεται καὶ ἰσπανὸς τις καλούμενος βαρόνος Deroult - Ascento δυνάμενος θαρραλέως νὰ συναγωνισθῇ ὡς πρὸς τὸ πρωτοφανὲς τῆς μονομανίας του. Ὁ κύριος αὐτὸς δὲν ἔμπορεῖ νὰ κοιμηθῇ εἰς κλίνην ἀκίνητον, ἀσάλευτον, ὅπως ὅλοι ὁ κόσμος. Πρέπει νὰ ταξιδεύῃ διὰ λεωφορείου, σιδηροδρόμου ἢ ἀτμοπλοίου διὰ νὰ ἀναπαυθῇ. Ἀπὸ τετοιαετίας λοιπὸν δὲν διήλθε μίαν νύκτα ἐν οἴκῳ—ταξιδεῦει διαρκῶς. Τὴν ἡμέραν διατρίβει ἐντὸς πόλεως τινος, ὅπως ὅλοι οἱ γνωστικοὶ ἄνθρωποι, ἀλλ' ἅμα νυκτώσῃ παίρνει δρόμον. Ἐνῶ εἶνε ἐν Παρισίοις ἐξαφνα προφάνει τὸν τελευταῖον νυκτερινὸν συρὸν καὶ μεταβαίνει εἰς Λυών. Μῆνει μίαν ἡμέραν ἐκεῖ καὶ τὴν νύκτα φεύγει εἰς Μασσαλίαν. Ἄλλην μίαν ἡμέραν ἐκεῖ, καὶ τὴν νύκτα ἐπιβιβάζεται εἰς τὸ ἀτμόπλοιον καὶ πλέει πρὸς τὴν Ἰταλίαν. Ὡστε μετὰ τὸν Περιπλανώμενον Ἰουδαῖον τῆς παραδόσεως, ἔχομεν τώρα τὸν Περιπλανώμενον Ἰσπανόν.

ΧΡΟΝΙΚΑ

Φιλολογικά. Τὸ διεθνὲς φιλολογικὸν συνέδριον θὰ συνελθῇ κατὰ τὸ προσεχὲς ἔτος ἐν Βερολίνῳ.

— Ἐξεδόθη νέος τόμος τοῦ Ἡμερολογίου τῶν ἀδελφῶν Goncourt περιλαμβάνων τὰ ἔτη 1870—1871.

Καλλιτεχνικά. Τὴν 2 λήγοντος μηνὸς ἐγένοντο ἐν Βερολίνῳ τὰ ἀποκαλυπτήρια τοῦ μνημεῖου τοῦ Δέιγγ. Τὸ ἔργον ἐξετέλεσεν ὁ γλύπτης Ὁθων Λέσιγγ δισέγγονος τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ μεγάλου ποιητοῦ.

Θεατρικά. Ὁ Σαρδού ἐπεράτως νῆον τετράπρακτον δρᾶμα φέρον τὸν τίτλον Thermiclor. Θὰ παρασταθῇ δὲ τοῦτο ἐν τῷ Γαλλικῷ Θεάτρῳ πρωταγωνιστοῦτος τοῦ Κοκλέν.

Ἐπιστημονικά. Τὸ ἀστεροσκοπεῖον τῆς Καλιφορνίας ἀγγέλλει τὴν ἀνακάλυψιν νέου κομήτου ὄρατοῦ γενομένου τὴν 6 Σεπτεμβρίου.

— Ἐπρόκειτο νὰ παρασταθῇ ἐν Λονδίνῳ νῆον δρᾶμα φέρον τίτλον «Μωᾶμεθ.» Ἀλλὰ ἐπὶ τῇ προαγγελίᾳ τούτου ἐξηγέρθησαν οἱ μωαμεθανοὶ τῶν Ἰνδιῶν διαμαρτυρόμενοι κατὰ τῆς παραστάσεως ἔργου ἀναφερομένου ἀσεβῶς εἰς τὸν ἱδρυτὴν τοῦ θρησκευματος αὐτῶν. Συνεπείδω δὲ τούτου φαίνεται ὅτι θ' ἀπαγορευθῇ ἡ παράστασις.

ΕΔΩ Κ' ΕΚΕΙ

Ἀσφαλῆς θέσις. Μεταξὺ δύο μαθητῶν: — Νίκο, σὲ ποῖο βιβλίον σου νὰ πατήσω αὐτὸ τὸ ἄνθος γιὰ νὰ μὴ τὸ ἐγγίξῃς καὶ χαλάσῃ; — Ὡς τὴ γραμματικὴν.

Ἐκλογὴ νύμφης. — Θέλετε τὴν μίαν ἀπὸ ταῖς κόρας μου; — Πολὺ τὸ ἐπιθυμῶ. — Λοιπὸν ἡ μικροτέρα ἔχει 50 χιλιάδας πρᾶικα, ἡ δευτέρα 100 χιλιάδες, ἡ μεγάλη 150. — Δὲν ἔχετε ἄλλην μεγαλύτεραν;

Λόγος ἀρνήσεως. — Ἐλα, Γιάννη, νὰ σὲ κερᾶσω ἓνα κρασί. — Εὐχαριστῶ, ἀφέντη, δὲν πίνω ποτὲ κρασί ἔτσι πρῶτ' πρῶτ' — ἔπειτα ἔχω πιῆ ὡς τώρα τρία...

Τὰ τέσσαρα στοιχεῖα. Πατὴρ φιλόσοφος ἔλεγε: — Ἐγὼ τέσσαρας υἱούς καὶ καθέννας ζῆ μ' ἐν ἀπὸ τὰ τέσσαρα στοιχεῖα: ὁ πρῶτος μὲ τὸ πῦρ — εἶνε μηχανουργός, ὁ ἄλλος μὲ τὸ ὕδωρ — εἶνε ναυτικός, ὁ τρίτος μὲ τὴν γῆν — εἶνε γεωπόνος, καὶ ὁ τέταρτος μὲ τὸν ἀέρα. — Τί εἶνε; — Ποιητής!!

ΤΡΕΙΣ ΓΝΩΜΑΙ ΚΑΘ' ΕΒΔΟΜΑΔΑ

Ἡ συκοφαντία εἶνε δύναμις τῶν δειλῶν.

*

Ἡ εὐφυΐα χρησιμεύει εἰς ὅλα, ἀλλὰ δὲν ἐπαρκεῖ εἰς τίποτε.

*

Ἡ φιλαργία καὶ ἡ φιλαργυρία εἶνε τὰ δύο μόνα πάθη τὰ ὅποια δὲν γηράσκουν ποτὲ.